

**T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**DEVELİ KENT MEYDANININ PEYZAJ MİMARLIĞI AÇISINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ VE BİR TASARIM ÖNERİSİ**

Kübra AĞAR

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Ulvi Erhan EROL

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI
ISPARTA - 2019**

© 2019 [Kübra AĞAR]

TEZ ONAYI

Kübra AĞAR tarafından hazırlanan "**Develi Kent Meydanının Peyzaj Mimarlığı Açısından Değerlendirilmesi ve Bir Tasarım Önerisi**" adlı tez çalışması aşağıdaki jüri üyeleri önünde Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü **Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı**'nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak başarı ile savunulmuştur.

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Ulvi Erhan EROL
Süleyman Demirel Üniversitesi

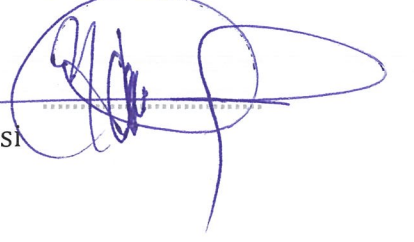
Jüri Üyesi

Prof. Dr. Mehmet TOPAY
Süleyman Demirel Üniversitesi

Jüri Üyesi

Doç. Dr. İsmail DUTKUNER
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi

Enstitü Müdürü

Doç. Dr. Şule Sultan UĞUR

TAAHHÜTNAME

Bu tezin akademik ve etik kurallara uygun olarak yazıldığını ve kullanılan tüm literatür bilgilerinin referans gösterilerek tezde yer aldığını beyan ederim.

Kübra AĞAR

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
İÇİNDEKİLER.....	i
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ŞEKİLLER DİZİNİ	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	viii
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Literatür Özetleri	2
2. TEMEL KAVRAMLAR.....	4
2.1. Meydan Kavramı	4
2.2. Meydan Mekanını Oluşturan Temel Öğeler	8
2.2.1. Sosyo-Psikolojik Öğeler	8
2.2.2. Fiziksel Öğeler	8
2.2.3. Estetik Öğeler	8
2.3. Mekansal Esneklik Kavramı.....	9
2.4. Kent, Kültür Ve Toplum İlişkisi	13
3. MATERYAL VE YÖNTEM	14
3.1. Metaryel.....	14
3.2. Konum ve Ulaşım	14
3.3. Doğal Peyzaj Özellikleri	17
3.3.1. İklim ve Bitki Örtüsü.....	17
3.4. Kültürel peyzaj özellikleri.....	18
3.4.1. Tarihsel gelişim	18
3.4.2. Yerel Mimari Özellikleri	22
3.4.3. Sivil Mimarlık.....	32
3.4.4. Geçmişten Günümüze Develi Mahalleleri Oluşumları	33
3.5. Sosyo-Ekonomik Yapı.....	35
3.5.1. Nüfus	35
3.5.2. Tarım	36
3.5.3. Turizm	37
3.5.4. Bölgedeki Ekonomi ile İlgili Diğer Kuruluşlar	37
3.6. Yöntem	37
4. ARAŞTIRMA BULGULARI VE TARTIŞMA.....	39
4.1. Develi İlçe'sinin Genel Yapısı ve İlçe Meydanının Genel Özellikleri.....	39
4.2. Mevcut Durum ve Genel Analizler	40
4.2.1. Taşıt, yaya aksı ve alan kesiti	44
4.3. Anket Çalışmaları Analizi.....	46
4.4. Alanda Yapılan Swot Analizi.....	60
4.4.1. Güçlü Yönler	60
4.4.2. Zayıf Yönler	60
4.4.3. Fırsatlar	60
4.4.4. Tehditler	60
4.5. Çalışma Alanı Saha Analiz Paftaları	61
4.6. Öğrenci Çalıştayı.....	63

4.7. Eskiz Çalışmaları Ve Tasarım Önerisi	70
5. TARTIŞMA VE SONUÇLAR.....	72
KAYNAKLAR.....	74
ÖZGEÇMİŞ.....	77

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

DEVELİ KENT MEYDANININ PEYZAJ MİMARLIĞI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ VE BİR TASARIM ÖNERİSİ

Kübra AĞAR

Süleyman Demirel Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Ulvi Erhan Erol

Bu tez çalışmasında; Kayseri ili Develi ilçesi kent meydanı ve yakın çevresine hizmet verecek bir çevre düzenlemesi ile kent meydanına ait çözümler üretilmesi amaçlanmıştır. Proje alanının bulunduğu konum dikkate alınarak, kente bir kimlik kazandırmayı amaçlayan kent meydanı tasarımı ile proje alanının daha verimli, ekonomik açıdan şehre katkısının artırılması ve yaşayan bir kent parçası haline getirilmesi istenmektedir.

Develi İlçe merkezi hakkında analiz paftaları ile, günlük kent ve ilçe yaşamında çeşitli amaçlarla yoğun olarak kullanılan Develi Kent Meydanı öncesi ve sonrası kullanımları, tasarım kararları ve uygulaması aynı zamanda projenin geliştirilerek insan, kent ve ekoloji üçlemesinin daha verimli bir hale getirilmesi incelenecektir. Yetersiz gelen Develi meydanı için düzenlenen 12 Şubat 2018 tarihli çalıştayında hazırlanan tez konusunda özgün düşüncelere renk katması amacıyla tez kapsamında altlık oluşturması sağlanılmıştır. Ayrıca 172 kişi ile yapılan anket çalışmaları sonuçları üzerinden çıkarımlar yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Meydan, tarihi çevre, tarihi doku, peyzaj mimarlığı, Develi.

2019, 77 sayfa

ABSTRACT

M.Sc. Thesis

EVALUATION OF DEVELİ TOWN SQUARE IN TERMS OF LANDSCAPE ARCHITECTURE AND A DESIGN PROPOSAL

Kübra AĞAR

**Süleyman Demirel University
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of Landscape Architecture**

Supervisor: Asst. Prof. Dr. Ulvi Erhan EROL

In this thesis; It is aimed to produce solutions belonging to the city square with a landscaping that will serve the city square and its close surroundings in Develi district of Kayseri. Taking into consideration the location of the project area, it is desired to increase the contribution of the project area to the city more efficiently and to make it a living city part with the design of urban square aiming to give the city an identity.

With the analysis sheets about Develi District center, pre and post uses of Develi Town Square which are used extensively for various purposes in daily city and district life, design decisions and implementation will also be developed and the project will be improved to make the human, urban and ecology trilogy more efficient. In order to add new perspective to the original ideas about the thesis prepared in the workshop on February 12, 2018, which was held for Develi Square which was inadequate, it was provided to create a base within the scope of the thesis. In addition, inferences were made on the results of the surveys conducted with 172 people.

Keywords: Square, historical environment, historical texture, landscape architecture, Develi.

2019, 77 pages

TEŞEKKÜR

Bu araştırma için beni yönlendiren, karşılaştığım zorlukları bilgi ve tecrübesi ile aşmamda yardımcı olan ve değerli danışman hocam Dr. Öğr. Ulvi Erhan EROL'a teőekkürlerimi sunarım.

Bu araştırmanın her aşamasında beni yalnız bırakmayan ve bilgi ve katkılarını esirgemeyen eşim Abdullah Sercan Serhat Han AĞAR' a, maddi manevi destekleriyle beni onurlandıran, başarılarımla gurur duyan çok sevgili ailem, annem Ayşe ÖZKARA' ya, babam şaban ÖZKARA' ya ve kardeşlerime sonsuz sevgi ve saygılarımı sunarım.

Kübra AĞAR
ISPARTA, 2019

ŞEKİLLER DİZİNİ

	Sayfa
Şekil 2.1. Mimaride esneklik yaklaşımları.....	10
Şekil 2.2. Tasarım ve kullanım esneklik stratejileri	11
Şekil 2.3. La Villette Parkı.....	12
Şekil 3.1. Develi ilçesinin konumu.....	15
Şekil 3.2. Develi ilçesi ulaşım analizi	16
Şekil 3.3. Develi aylara göre iklim grafiği. Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü 7. Bölge Müdürlüğü'nden alınan verilere göre hazırlanmıştır.....	18
Şekil 3.4. Bizans dönemi, Gabadania ve çevresini gösteren harita.....	19
Şekil 3.5. Bagadania ve çevresini gösteren harita.....	19
Şekil 3.6. Askerlik şubesi ve lojmanı 1937.....	23
Şekil 3.7. Askerlik şubesi ve lojmanı günümüz	24
Şekil 3.8. Aşağı everek (surp toros) kilisesi/fatih camii 1976	25
Şekil 3.9. Aşağı everek (surp toros) kilisesi / fatih camii günümüz.....	25
Şekil 3.10. Cami-i kebir/aşağı develi ulu camii günümüz 2019	26
Şekil 3.11. Dev ali türbesi günümüz	27
Şekil 3.12. Develi Kalesi Kalıntıları.....	28
Şekil 3.13. Develi kalesi kalıntıları ve tahsin özgüç ve mahmut akok'un çizdiği plan.....	28
Şekil 3.14. Develi ulu (sivasi hatun) camii günümüz	29
Şekil 3.15. Develi Lisesi	31
Şekil 3.16. Develi Lisesi	31
Şekil 3.17. Develi'de bir sokak (1934) foto yılmaz arşivi.....	33
Şekil 3.18. Nüfusa ve yapılara göre ilçe yoğunlaşma analizi.....	36
Şekil 4.1. Geçmişte bilinen İlçe Meydanların Konumu	39
Şekil 4.2. Çalışma alanı genel görünüm.....	41
Şekil 4.3. Çalışma Alanı 2008 Öncesi Kullanımı Dinlenme Bölümü	41
Şekil 4.4. Çalışma Alanı 2008 Öncesi Kullanımı Araç ve Yaya Trafiği	42
Şekil 4.5. Çalışma Alanı 2008 Öncesi Kullanımı Atatürk Büstü ve Elbiz Caddesi.....	42
Şekil 4.6. Çalışma alanı 1. ve 2. etap birlikte hazırlanan proje.....	43
Şekil 4.7. Mekansal analiz diyagramı	44
Şekil 4.8. Taşıt aksı.....	45
Şekil 4.9. Yaya aksı	45
Şekil 4.10. Alan Kesiti.....	45
Şekil 4.11. Cinsiyet grafiği	46
Şekil 4.12. Yaş aralığı.....	47
Şekil 4.13. Eğitim durumu	47
Şekil 4.14. Katılımcı meslekleri	48
Şekil 4.15. Katılımcıların develi'de yaşama yılları	48
Şekil 4.16. Katılımcıların meydanı kullanım amacı	49
Şekil 4.17. Katılımcıların meydanı kullanım sıklığı	50
Şekil 4.18. Katılımcıların meydanı kullanma saatleri	50
Şekil 4.19. Katılımcıların meydanı kullanım günleri.....	51

Şekil 4.20. Meydanda geçirilen vakit oranları	51
Şekil 4.21. Meydanın güvenilirlik grafiği	52
Şekil 4.22. Develi ilçesi olumlu faktörler yanıtı	52
Şekil 4.23. Develi ilçesi olumsuz faktörler yanıtı	53
Şekil 4.24. Meydanın olumlu faktörler yanıtı	53
Şekil 4.25. Meydanın olumsuz faktörler yanıtı.....	54
Şekil 4.26. Meydanın kullanımı yeterlilik yanıtı	54
Şekil 4.27. Mevcut meydanda sorun yaşanıp yaşanmaması yanıtı	55
Şekil 4.28. Meydanın fiziksel ve işlevsel ihtiyaçları yanıtı.....	55
Şekil 4.29. Meydandaki araç trafiği yanıtı.....	56
Şekil 4.30. Meydandaki ağaç ve çiçek gerekliliği yanıtı	56
Şekil 4.31. Meydanda sosyal ve rekreasyonel tesislerin gerekliliği yanıtı	57
Şekil 4.32. Meydanda döşeme malzemesi tercihi yanıtı.....	58
Şekil 4.33. Meydanda 2. etap olarak planlanan kısmın gerekliliği yanıtı.....	58
Şekil 4.34. Otopark için planlanan kısmın yer altına alınması yanıtı	59
Şekil 4.35. Gps ile oluşturulan halihazır plan.....	61
Şekil 4.36. Kent mobilyaları analizi	62
Şekil 4.37. Vejetasyon analizi	62
Şekil 4.38. Kent meydanı sorun analizi	63
Şekil 4.39. Çalıştay için hazırlanan afiş	64
Şekil 4.40. Alan çalışmaları	65
Şekil 4.41. Birincilik ödülü tasarım önerisi	66
Şekil 4.42. İkincilik ödülü tasarım önerisi.....	66
Şekil 4.43. Üçüncülük ödülü tasarım önerisi.....	67
Şekil 4.44. Mansiyon ödülü tasarım önerisi	67
Şekil 4.45. Mansiyon ödülü tasarım önerisi	68
Şekil 4.46. Mansiyon ödülü tasarım önerisi	68
Şekil 4.47. Teşvik ödülü tasarım önerisi.....	69
Şekil 4.48. Teşvik ödülü tasarım önerisi.....	69
Şekil 4.49. Eskiz çalışmaları.....	70
Şekil 4.50. Tasarım Önerisi	71

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

m	Metre
m ²	Metrekare
km ²	Kilometrekare
mah	Mahalle
vb	Ve benzeri
SSK	Sosyal Sigortalar Kurumu

1. GİRİŞ

Çevre ve insan etkileşimi, mekan ve davranış ilişkileri, bireylerin ve toplumun kendi yaşam koşullarını belirlemesine imkan verir. Bir şehirde ya da bir yerleşim bölgesinde diğer insanları duyma ya da görme fırsatı, aynı zamanda genel olarak çevredeki sosyal ortam ve özel olarak orada yaşayan ve çalışan insanlarla ilgili önemli bilgiler edinme imkanını yaratmaktadır. Bunlar büyük sayıda insanın etkileşimini mümkün kılan alanlardır.

Bu anlamda toplumun bir arada bulunduğu açık kamusal alanlar kamusal iletişim için meydanları, odak noktalarını, arenaları oluşturmaktadır. Kentsel tasarım, kent görünümünün yaratılması sanatıdır. Dolayısıyla kentsel tasarımın hammaddesi kentin görünümünü oluşturan ve insanın görsel, işitsel, dokunma koklama duyularıyla algıladığı tüm elemanlarıdır (Taylor 1999). Kent mekanları ve bu mekanlara eklenen anlamlar toplum ve bireyler arasındaki iletişimin en önemli unsurlarındandır (Erdönmez ve Akın 2005).

Bir kent; kamusal alanlarının, organizasyonlarının ve aktivitelerinin kompozisyonudur. Kentsel kamusal alanlar, halkın serbestçe erişime açık olan ve sosyal etkileşime, dinlenmeye, eğlenmeye ve insan akışına olanak tanıyan alanlardır. Kentsel kamusal alanlar ve toplum birbirleriyle ilişkili ve etkileşimli iki unsurdur. Bu iki unsur arasında sürekli ve iki yönlü bir etkileşim söz konusudur. İnsanlar mekanları yaratır ve onları değiştirirken, mekanlarda bireyleri ve toplumları yönlendirir ve etkiler. Gelişmiş ülkelerde kentsel kamusal alanlar demokratikliğin ve özgürlüğün birer simgesi olarak kabul edilir. Jacobs'un 1961 yılında belirttiği gibi " kamusal alanların düşük kalitesi, sosyal hayatın düşük kaliteli olmasıyla doğrudan ilişkilidir". Bu nedenle mekan kalitesini artıran ve geçmiş ile gelecek arasındaki devamlılığı sağlayan ve koruyan tasarım stratejilerinin benimsenmesi gerekir. Kentsel kamusal alanlar dış mekanda meydanlar, pazar yerleri, parklar gibi şekillenebilir.

Mekanın anlamı kavramı, bir mekan ile ilişkili deneyimler sonucu insanlarda oluşan duygular ve algılar ile ilişkilidir. Kentsel kamusal mekanlar bireyler ve toplumlar için anıları, anlamı ve birliği ifade eder. Bu nedenle mekan sembolik anlamlar taşıma özelliği gösterir (Montgomery 1998).

1.1. Literatür Özetleri

Egli (1951)"ye göre meydan, binalar arasında bırakılmış mimari bir mekan değil, ayrıca toplumsal yaşamda işlevsel bir konuma sahip, toplum sağlığı açısından vazgeçilmez bir mekan parçasıdır. Modern kent planlamasında toplum yaşamı için olanaklar hazırlamayan herhangi bir açık alan, fonksiyonel olmamaktadır. Yapı kitleleri arasında sadece mimari aralıklardan ziyade, yapı kitlelerinin insan üzerindeki psikolojik baskısını giderecek solunum boşluklarına da gereksinim duyulmaktadır. Bu bağlamda meydanlar, toplumsal ve sosyal yönden çok önemli fonksiyonları yerine getirmiş ve dönemin önemli olaylarına sahne olarak "kent merkezi" olma özelliğine sahiptir. Sahip olduğu fonksiyonlara göre, kente kimlik kazandıran mekanlardır.

Açık alan kavramı, Öztan (1968), Özbilen (1991)'e göre, kent dokusunun önemli temel elemanlarından birisi olup, mimari yapı ve ulaşım alanları dışında kalan açıklıklar veya boş alanlar olarak tanımlanmaktadır. Diğer bir deyişle, dış mekan üzerinde herhangi bir amaca göre yapılaşmanın olmadığı ve herhangi bir rekreasyonel kullanımı için uygun potansiyel imkanı bulunan alanlar olarak algılanmaktadır. Örneğin su yüzeyleri, üzerinde bitkisel eleman bulunmayan veya çok sınırlı sayıda bulunan meydanlar ve ulaşım alanları açık alan olarak tanımlanmaktadır (Gül ve Küçük, 2001).

Fauole (1995), meydanı tasarlanmış çevreyle tanımlanmış boş mekanlar olarak tarif eder ve bir yerin meydan olarak tanımlanabilmesi için öncelikli olarak yayalaştırılması gerektiğini ifade eder. Bir meydanın tasarlanmasındaki temel kriter o meydanın yapıldığı yerin niteliğini arttırmasıdır.

Scherr (1996), Tarih boyunca alışlagelmiş, geleneksel anlamdaki açık alan alanlar, belli bir düzen ve geometri içerisinde, sınırları olan, çevresindeki yapılar tarafından fiziki olarak kuşatılmış ve kullanıcıya bütünüyle kamusal,

pasif ve önceden belirlenmiş bir ajanda sunan mekânlardır. Ancak eylem ya da olay mekânı olarak adlandırılan bu yeni paradigmaya göre, çağdaş kentsel açık alanlar geleneksel düzenin aksine bir yaklaşımla oluşturulmalıdır. Bu alanların sınırları belirsizdir, belli bir düzene göre şekillendirilmemişlerdir. Onları biçimlendiren olgu, insan aktiviteleri ya da eylemleridir.

Melchert (2005), Doğal ve fiziksel çevre ile birlikte var olan kentler, çağımızın değişen gereksinimleri ve güçlü teknolojik müdahaleler ile hızlı bir değişim süreci yaşamaktadır. Kentleşme beraberinde insanlar için bir yandan sosyal ve kültürel bazı yararları sunmakta diğer yanda suni ve sağlıksız bir çevrede yaşama zorunluluğu oluşturmaktadır. Özellikle ülkemizde son yıllarda kentleşme oranı yüksek değerlere ulaşmıştır. Hızla kentleşen bir sistemde sağlıklı ekolojik dengelerden söz etmek oldukça güçtür. Yetersiz çevre politikaları, sosyal ve ekonomik problemler sürdürülebilir olmayan yapılaşmaya, arazinin yasal olmayan işgaline ve çevre koruma çalışmalarının aksamasına dolayısıyla yeşil alanların kaybına neden olmaktadır. Bir kentin genel karakterini, mimari yapılar, açık-yeşil alanlar ve bunların birbirleriyle olan ilişkileri ve bütünlüğü tayin eder. Yollar, bulvarlar, meydanlar ve refüjler kentin açık alanlarını oluşturmalarının yanında, yeşil alanlar ile bağlantının kurulmasında, yeşil ağın oluşturulmasında oldukça önemli alanlardır.

Erbaş Gürler (2012), Peyzaj dinamikdir ve sürekli olarak farklı etkilere ya da eylemlere maruz kalmaktadır ve bu nedenle, her türlü eylem ile şekillendirilebilir. Eğer peyzajın bir eylem ya da eylemler zincirinin sonucu oluştuğunu anlarsak, onun dönüşümünü sağlayacak olaylar üzerinden karar vererek onu daha anlamlı bir şekilde tasarlayabiliriz.

2. TEMEL KAVRAMLAR

2.1. Meydan Kavramı

Genel anlamı ile meydan; insanın eylemlerini yerine getirdiği, onu kuşatan, bütünleşme ve sahip olma duygusunu yaratan, yatay ve düşey hacimsel elemanlarla sınırlanmış üç boyutlu hacimsel bir düzenlemedir (Öztañ 1998)

Meydanlar, içinde yaşanan bir yer olarak, kentsel mekânların en belirgin elemanıdır ve kent dokusunu oluşturan unsurların başında gelir. Yer aldığı toplumun kültürünü, inançlarını ve değerlerini yansıtan, toplumsal değişimlerin ortaya konduğu alanlardır (Uçak, 2000).

Kevin Lynch'e göre meydanlar, kentsel mekanlarda oluşturulmuş yoğun aktivite odaklarıdır. Tipik olarak meydanlar döşenmiş, yüksek yoğunlukta yapılar ve caddelerle çevrelenmiştir. İnsan gruplarını etkileyecek ve buluşmaları kolaylaştıracak özellikler taşır (Marcus ve Francis 1998).

Meydanın tarih içindeki gelişimi incelendiğinde, en başarılı meydanların kent yaşamının doğal bir parçası olan mekânlar olduğu ve fiziksel olarak çok iyi tanımlanmış oldukları görülmektedir. Ne var ki, belirli bir zamanda, belirli bir yerde ve belirli bir kültürde etkili olan bir tasarım konseptinin başka bir ortama aktarılmasının sorunlara neden olacağı unutulmamalıdır.

Meydanlarla ilgili olarak yapılan bu çalışmada; kent için büyük önem ve anlam taşıyan kent meydanlarının, geniş bir çerçevede incelenmesi amaçlanmıştır ve ardından çalışma alanı olan develi meydanı ele alınmıştır. Kentsel açık mekanlar içinde önemli bir yere sahip meydanların oluşumu, gelişimi, kullanım şekilleri genel olarak incelenmiş, tasarım ve planlama kriterleri ele alınmış ve çalışma alanı olan Develi Meydanı üzerinden analizler, çözüm ve öneriler ortaya konmuştur.

Meydan Tipolojileri

Meydanların temel işlevi kentlileri bireyler yığını olmaktan çıkarıp toplum yapmaktır. Hangi ölçekte olursa olsun bir kent meydanının temel işlevi, insanlara bir araya gelmeleri, karşılıklı iletişim kurarak sosyalleşmeleri, çevredeki karmaşık trafik akışından korunarak yaya olarak özgür olmaları için kentsel bir açıklık ve güvenli bir mekan sağlamaktır. Bu temel görev geçmişte de günümüzde de böyledir ve gelecekte de böyle olacaktır. Kent meydanlarını kendisini tanımlayan bazı öğelerle şekillenir. Bunlar; çevredeki yapıların formlarıyla kurulan ilişki, bu yapıların düzenliliği veya çeşitliliği, yine bu yapıların açık alanın eni ve boyuyla olan üç boyutlu oransal dengesi, açık alana girişlerin açıları ve heykel ya da çeşme gibi üç boyutlu elemanların yerleri gibi faktörlerdir. Meydanın sadece bir boşluk mu yoksa insanların davranışlarını düzenleyecek bütüncül bir kentsel mekan mı olduğunu belirleyecek olan da meydanın bu özellikleri olacaktır. Mekan sınırlarının görünür hale gelmesiyle algılanır ve mekan içindeki davranışları belirleyen de bu sınırlardır. Meydanlar için de mekanı sınırlandıran üç eleman vardır; meydanı kuşatan binalar dizisi, zeminin genişliği ve gökyüzü. Paul Zucker'in (1959) sınıflandırmasına göre bu elemanların niteliklerine göre meydanları aşağıdaki gibi sınıflandırılabilir:

Kapalı Meydan

En belirgin olanları yoğunlukla Helenistik ve Roma çağlarında ve sonra tekrar 17. Ve 18. yüzyıllarda Fransa'da görülür. Meydan denince bir çocuğun bile ilk aklına gelecek sade biçimdedir. Hatları genellikle dikdörtgen, çember gibi düzenli şekillerden oluşur. Genellikle benzerlik gösteren konut yapılarıyla çevrelenmiştir. Çevredeki yapıların ritmik tekrarı söz konusudur. Yapılar arasında monotonluk değil bir benzerlik ve uyum vardır.

Tanımlanmış Meydan

En belirgin örnekleri ortaçağ sonlarında ve daha sonra tekrar Barok zamanında görülür. Tüm açık alan ve çevreleyen yapılar baskın bir yapı ya da yapılar grubuna göre şekillenir. Bu baskın yapı bir kilise, saray, mimari olarak gelişmiş bir çeşme ya da bir tren istasyonu olabilir. Genellikle baskın binaya yönelmiş ana aksı temsil eden bir ana cadde meydana açılır. Baskın bina yönlendirici

olarak dinamik bir hareket yaratır. Çevredeki binaların perspektifi ile baskın yapının çekimi arasında bir mekansal gerilim oluşur. Örnek yapılar; Notre Dame Katedrali, St. Peter's Meydanı, Piazza del Popolo, Fontana di Trevi.

Çekirdek Meydan

En tipik örnekleri Rönesans zamanında yapılmıştır. Etrafındaki alanı etkileyebilecek ve düzenleyip mekansal akışı yönlendirebilecek denli güçlü bir çekirdek etrafında oluşan alanları tanımlar. Örneğin Mısır piramitlerinin uçsuz bucaksız dümdüz çöl üzerinde etraflarında yarattıkları çekimle ve dolayısıyla görünmez duvarlarla tanımladıkları alanlar etraflarında bu etkiyi yaratmaktadırlar (örn. the Piazza di SS. Giovanni E Paolo with Verocchio's Colleoni Monument, Venice).

Gruplanmış Meydanlar

Birden çok tekil meydanın estetik ve organik olarak bir bütünün parçaları haline gelmeleriyle oluşur. Dört şekli vardır: Birinci şekli, farklı boyut ve biçimlerdeki bir dizi meydanın tek bir doğrultuda birbiri ardına yerleşmesiyle oluşur (örn. the Imperial Fora, Rome).

İkinci şekli, biri diğerinden daha küçük iki meydanın aynı doğrultuda olmayan birbirinden bağımsız akslarının bir açı yapacak şekilde kesişmesiyle oluşur (örn. Piazza and Piazzetta, Venice).

Şekilsiz Meydan

Bu tip meydanlara genellikle üçüncü boyuttaki mekan kalitesine nerdeyse hiç özen gösterilmeyen 19. yüzyılda rastlanır. Zeminin büyüklüğü ile yapı arasındaki oranların tutarsızlığı ya da meydana yerleştirilmiş bir çeşme ya da heykel gibi öğelerin yer seçimindeki yanlışlıklar nedeniyle hiçbir estetik etki yaratmayan bazı meydanlar bu kategoride sayılabilir. (Washington Square, New York).

Meydanların alabilecekleri formları sınıflandırmak için birçok çalışma yapılmıştır. Bunlardan en önemli ikisi; Paul Zucker ve Camillo Sitte tarafından ortaya konmuştur. Zucker'e (1959) göre beş çeşit meydan formu vardır:

- **Kapalı meydan:** Alanı kendiliğinden içine alır
- **Üstün (baskın) meydan:** Alan ana binaya yönlendirilmiştir
- **Grup oluşturan meydanlar:** Uzamsal birimlerin birleşerek geniş bir kompozisyon oluşturması
- **Amorf meydan:** Alanlar sınırsızdır .
- **Nükleik meydan:** Bir çekirdek etrafında oluşan meydan (Bilgihan 2006).

Karaman (1989), tarihi meydanları inceleyerek meydan tipolojilerini belirlemiştir;

- **Niş Tipi;** dış mekan oluşumunda genellikle kilise, saray gibi önemli bir binaya rahat bir görüş sağlayabilmek için, mekan ya da binanın mihrap formunda genişlemesi şeklindedir.
- **Kare Tipi;** kare biçimindeki meydanlardır. Vurgu alanı merkeze kayarak, bir ağaç grubu, bir heykel ya da bir anıtle odaklanmaktadır.
- **Dikdörtgen Tipi;** dikdörtgen şeklindeki meydanların iki ucunda çekim oluşmakta ve bu noktalara önemli binalar yerleştirilmektedir.
- **L Tipi;** iki dikdörtgen mekanın birleşmesinden oluşur.
- **Yarım Daire Tipi;** yarım daire biçimindeki bu meydan oluşumunda algı, güçlü bir şekilde dairenin merkezine çekilmektedir.

Üçgen Tipi; bu meydan tipi iki yolun kesişme noktasındaki oluşumdur (Gültekin 1996).

2.2. Meydan Mekanını Oluşturan Temel Ögeler

2.2.1. Sosyo-Psikolojik Ögeler

Toplumsal örf ve adet farklılıkları da kentsel mekanlara yansımaktadır. Dolayısıyla, kent mekanında davranış farklılıkları ortaya çıkmakta ve mekanlar buna göre şekillenmektedir. İnsanlar, kent meydanlarının canlanmasında en önemli rolü oynarlar.

2.2.2. Fiziksel Ögeler

Camillo Sitte, meydanlarla ilgili olarak yaptığı çalışmalarında, mekansal kapalılık ve açıkça tanımlanmış mekan sınırlarının önemini vurgulamıştır. Bir meydanın kullanıcıları tarafından kentsel bir mekan olarak algılanabilmesi için, sahip olması gereken bir dizi fiziksel unsurlar aşağıda verilmiştir;

- Sınırların Sürekliliği
- Mekansal Kapalılık
- Oran ve Ölçek
- Yaya Dolaşımı

Mekanın sınırlarını ortaya koyacak sınırlayıcı elemanların varlığı, Mekansal kapalılığı sağlayarak, kullanıcılara güven duygusu veren kuşatılmışlık hissinin yaratılması, Mekanın kullanıcılar tarafından algılanabilir bir büyüklükte olması, Yaya ve taşıt trafiğinin birbirinden ayrılarak, mekanın yayalar tarafından en iyi şekilde kullanılabilirliğinin sağlanmasıdır (Gültekin 1996).

2.2.3. Estetik Ögeler

Donatı elemanların mekanda varlığından çok, özgün bir tasarım ürünü olarak sergilenmesini sağlayacak, yerleştirildiği mekanın, kalite artırıcı ögesi olarak işlev görmesini sağlayacak bir mekan tasarımının yapılması; kullanıcı eğilim ve davranışlarında önemli değişime neden olabileceği gibi ilgi ve dikkat çekici,

özgün ve elit bir mekanın tasarımcı eliyle yaratılması yanı sıra çevresindeki taşınmazlarda kullanım değişikliğine, kullanıcı kitlenin farklılaşmasına konum rantı ve kira bedellerinin yükselmesine katkıda bulunacaktır (Başal 2002).

- Yer Döşemeleri, Seviye Farklılıkları ve Alt Bölgeler
- Bitkisel Elemanlar
- Oturma Birimleri
- Aydınlatma Elamanları
- Sanatsal Objeler
- Su Ögesi

2.3. Mekansal Esneklik Kavramı

Çalışma kapsamında ele alınması gereken diğer bir başlık da esneklik kavramıdır. Kültürel peyzaj ve esneklik yaklaşımları kentlerin ve toplumun ihtiyaçlarının son yüzyılda hızla değişimi ile ortaya çıkmakta ve toplum dinamiklerinin etkilerini ve bunların kentsel ölçekte tasarıma adapte edilip yönetilebilme yollarını anlamak için kültürel, sosyal ve ekolojik dayanıklılığını artıran kentsel açık alanların sürekliliği için önemli bir kavram olarak görülmektedir.

Erbaş Gürler (2016), Esneklik, “değişerek yeni durumlara kolaylıkla uyum sağlamak” anlamına gelmektedir. Açık alan tasarımında esneklik kavramını da aynı prensibe dayanarak, “içerisinde bulunduğumuz yüzyılın dinamik kamusal açık alanlarının değişken koşullara uyum sağlama yeteneği” olarak açıklanabilir.

Günümüzde geniş bir çerçeveden bakıldığında esneklik çağdaş tasarımın olmazsa olmaz bir koşulu sayılabilir. Mimaride Modern Hareket’in ürünü olan esneklik kavramı, 1950’lerden sonra önem kazanarak, tasarıma zaman ve bilinmeyen unsurlarını katmış ve işlevsel mimariye yeni bir soluk kazandırmıştır (Colguhoun,1990; Forty,2000).

Mimari alanda da esneklik konusundaki ilk örneklere Le Corbusier'e aittir. Corbusier fonksiyonel ve estetik esnek konutlar tasarlamıştır. 20. Yüzyılda öne sürdüğü serbest plan ve serbest cephe fikirleri esnek tasarım prensibiyle doğrudan ilişkilidir (İslamoğlu, 2014).

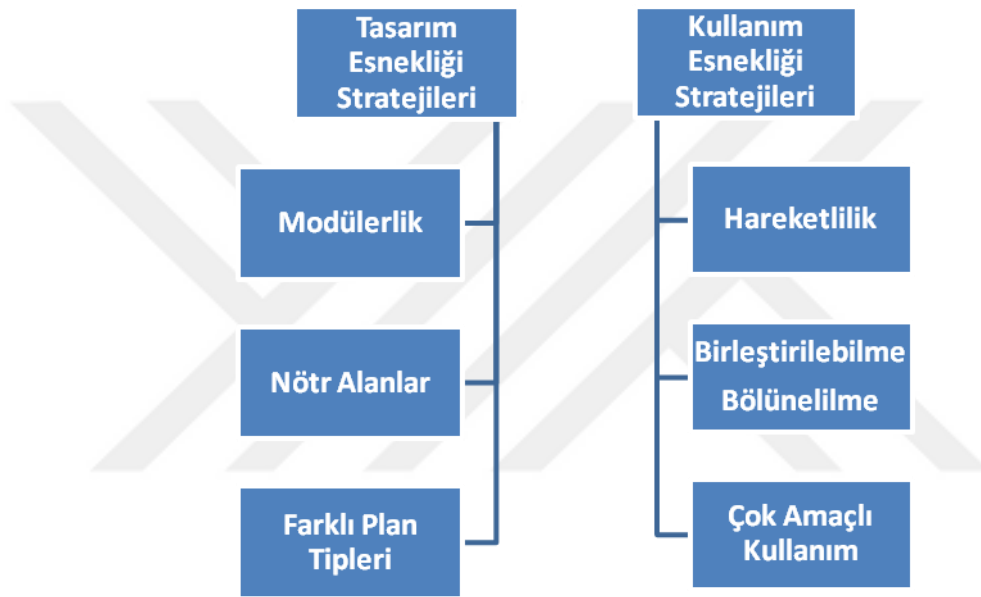
Esneklik kavramını kuram ve uygulama alanında ele alan çalışma kapsamında; bazı alt kavramların varlığı ortaya çıkmaktadır. Mimari tasarımda esneklik sağlama yaklaşımları;

- Hareketlilik,
- Çok Amaçlı Kullanım,
- Modülerlik,
- Eklenebilme/Çıkarılabilme,
- Nötr Alanlar,
- Birleştirebilme/Bölünebilme
- Farklı Plan Tiplerinin olabilmesi olarak belirlenmiştir (Şekil 2.1).

Şekil 2.1. Mimaride esneklik yaklaşımları

Esneklik sağlama yaklaşımlarının tasarımcıya göre farklı biçimlerde ele alındığı, bazı tasarımcıların esnekliği yapısal boyutta, bazılarının mekansal boyutta, bazılarının ise hem yapısal hem de mekansal değerlendirmelerle ele aldığını göstermektedir. Yapısal boyuttaki esneklik sağlama yaklaşımları tasarım sürecinde verilen kararlara bağlı iken, mekansal boyuttaki esneklik yaklaşımları ise kullanım aşamasında sağlanan kararlara bağlıdır. Bu bağlamda çalışmada esneklik sağlama yaklaşımları tasarım sürecinde ve kullanım sürecinde esneklik sağlama yaklaşımları olarak ele alınmaktadır (Şekil 2.2).

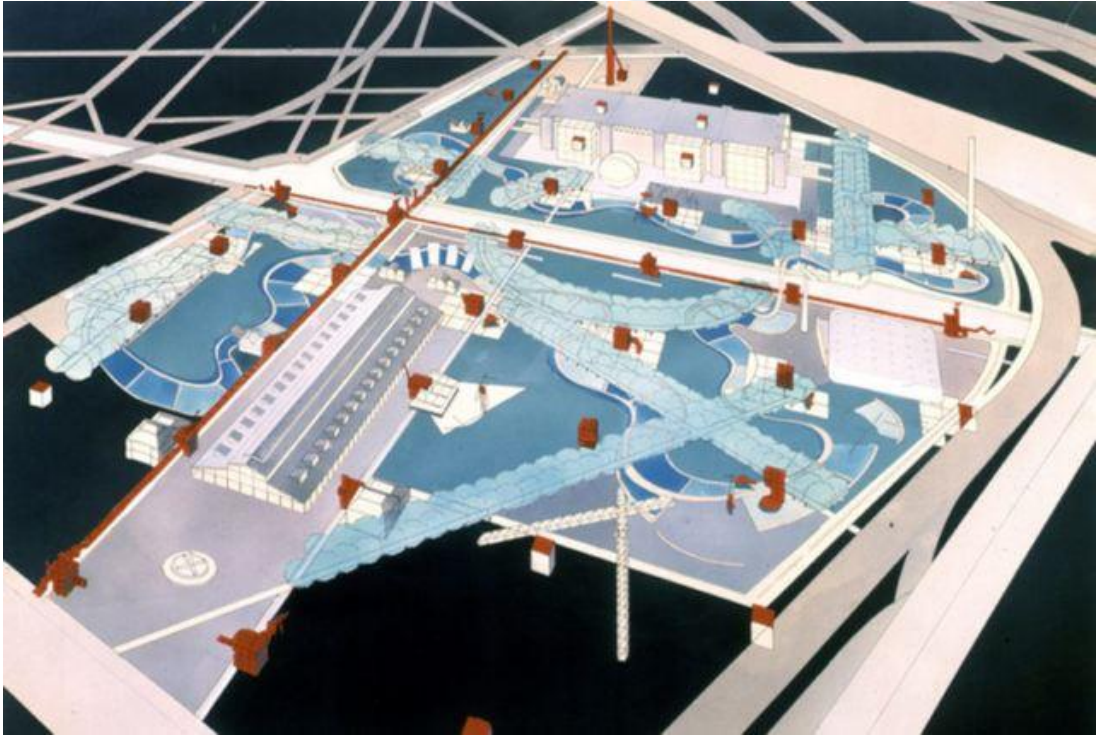
Şekil 2.2. Tasarım ve kullanım esneklik stratejileri

Esneklik bir değişebilirlik ve uyum sağlamanın ötesinde sürdürülebilirlik, özgürlük, kullanıcı katılımı ve kişiselleştirme açısından toplumsal, kültürel ve ekonomik fayda sağlayan, geniş anlamlar taşıyan, zaman ile güçlü bir ilişki içerisinde olan bir güç olduğunu göstermektedir. Bu gücün tasarımda sağlanabilmesi, yapının esneklik kapasitesine, tasarımda alınacak kararlara ve çalışmada ortaya koyulan esneklik stratejilerine bağlıdır. Esneklik farklı ölçeklerde, farklı biçimlerde sağlanabilen, kullanıcının değişen gereksinimlerini karşılayan bir tasarım yaklaşımıdır (İslamoğlu ve Usta, 2018).

1982 yılında Paris'teki La Villette Parkı için açılan yarışmada ilk iki sırayı alan projeler, bu yeni tasarım anlayışının ilk örneklerindedir. Bernard Tschumi ve OMA-Rem Koolhaas tarafından önerilen bu iki proje, "peyzajın güzel olduğu,

yeşil olduğu ya da havayı ve suyu temizlediği için değil, kent programının değişimine bir model oluşturduğu için önemli olduğunu” savunup, yarışmada verilen programa karşı çıktıkları için ilk iki sırayı almışlardır (Waldheim, 2009).

Bernard Tschumi, Parc de la Vilette’i alışlagelmiş, peyzaj ve doğayı baskın eleman olarak tasarım yaklaşımıyla kurgulamıyor. Bunun yerine parkı, doğal ve yapayın sürekli olarak yeniden yapılanma ve keşif durumunda olduğu bir tür kültür alanı olarak görüyor. Tschumi’ye göre park bu iki farklı durumu zorla bir araya getiren, kullanıcı için kültürel bir tür merkez. Şekil 2.3. de proje ile ilgili görselde olduğu gibi Parc de la Vilette mekanları, etkinlikleri ve hareketi daha büyük bir sistemde birleştiren kentsel hayatı ve aktiviteleri yerici eleştiri getirmektedir. Tschumi’nin kent hayatını eleştirisini dışavurumu. Park, bu nedenle kentsel ölçekte oluşturulmuş projeler için oldukça önemli ve eşsiz bir örnek teşkil ediyor.

Şekil 2.3. La Vilette Parkı (Archidaily, 2011)

Kentsel açık alanlar, gece-gündüz, mevsimsel ve iklimsel değişimler ile anlık, kendiliğinden gelişen ve değişken aktiviteler için adaptasyon yeteneği yüksek donatılar ile bütünleşik tasarlandığında, farklı kentsel katmanlar ile daha örtüşük bir hal alabilmekte ve duruma göre şekillenebilen donatılar sayesinde,

kullanıcıların içerisinde buldukları açık alan ile iletişimleri ve aidiyetleri artar. Aidiyet duygusu da beraberinde sahiplenme hissini ve alanın kullanım sıklığını arttıran bir mekanizma yaratır.

2.4. Kent, Kültür Ve Toplum İlişkisi

Kentlerin insanların toplumsal yaşamı üzerindeki etkileri son derece önemlidir. Sokaklar, meydanlar, parklar, açık alanlar kentlinin toplanacağı, birbirleriyle kaynaşacağı bireysel ve birlikte kendini ifade edecekleri, kentli kültürü yaratacakları özgürlük ve toplumsal- davranışsal uzlaşma alanlarıdır. Kent mekanları ve bu mekanlara yüklenen anlamlar toplum ve bireyler arasındaki iletişimin en önemli unsurlarındandır.

Kültür terimi ise "tarihsel ve toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki kuşaklara iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçlar bütünüdür" ifadesi ile açıklanmış ve kavram, toplum bilimlerinde önemle üzerinde durulan noktalardan birisi olmuştur. Kültür, yaşamımızdaki değerleri fiziksel çevredeki biçimlere dönüştürerek yaşam biçimini etkilemekte ve davranışlarımızı belirlemektedir. Mekan kullanımında fiziksel çevre, içinde yaşayanların değerlerini, yargılarını, hayat görüşlerini ileten bir ortamdır.

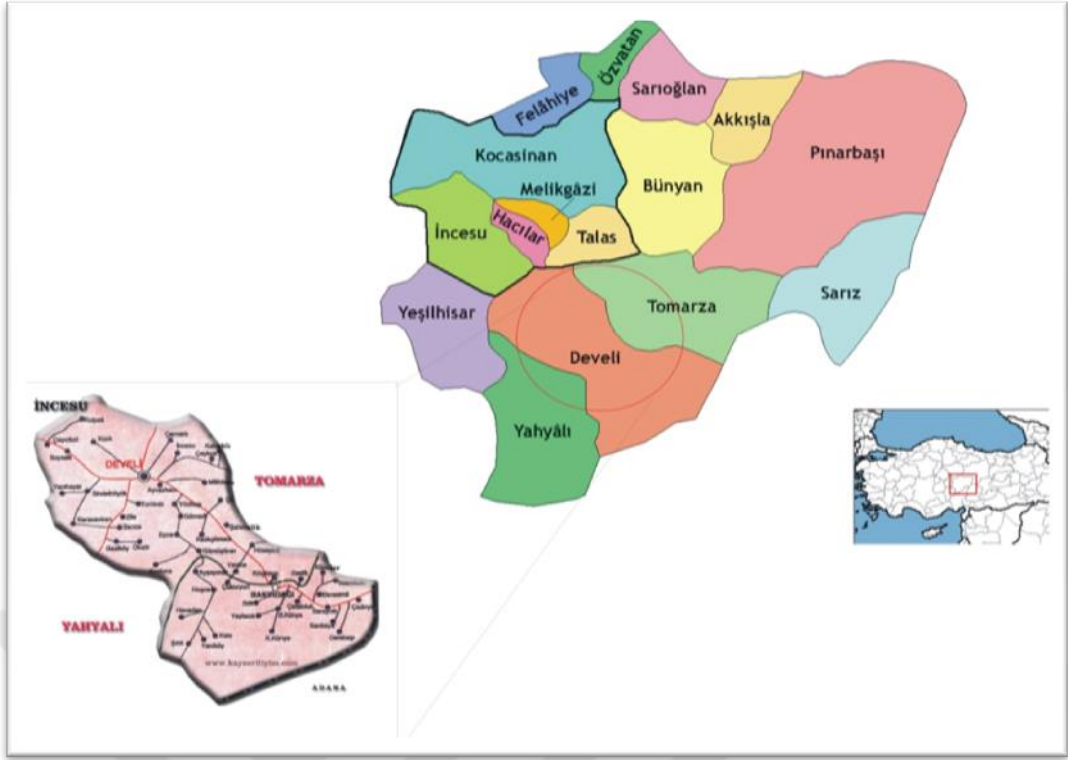
3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. Mataryel

Develi, Kayseri ilinin il merkezinden sonraki en büyük yerleşim yeri olup, İç Anadolu Bölgesi'nin Orta Kızılırmak bölümünde bulunmaktadır. Eski adı Everek'tir. Erciyes Dağı'nın 6 km güneyinde kurulmuştur. Bugünkü sınırları; doğusunda Tomarza İlçesi ve Adana ilinin Tufanbeyli İlçesi, güneyinde Yahyalı İlçesi ile Adana ilinin Saimbeyli ve Feke İlçeleri, batısında Yeşilhisar İlçesi, kuzeybatısında İncesu İlçesi yer alır. 1926'ya Kadar Kozan'a Bağlı Olan Develi Kozan İlinin 1926'da İlçeye Dönüştürülmesiyle Kayseri'ye Bağlanmıştır. 30 Mart 2014 seçimleri ile yürürlüğe giren, Büyükşehir Yasası olarak 6360 sayılı ve Kabul Tarihi: 12/11/2012 olan kanunla birlikte illere bağlı ilçelerin mülki sınırları içerisinde yer alan köy ve belde belediyelerinin tüzel kişiliği kaldırılmış, köyler mahalle olarak, belediyeler ise belde ismiyle tek mahalle olarak bağlı buldukları ilçenin belediyesine katılmıştır.

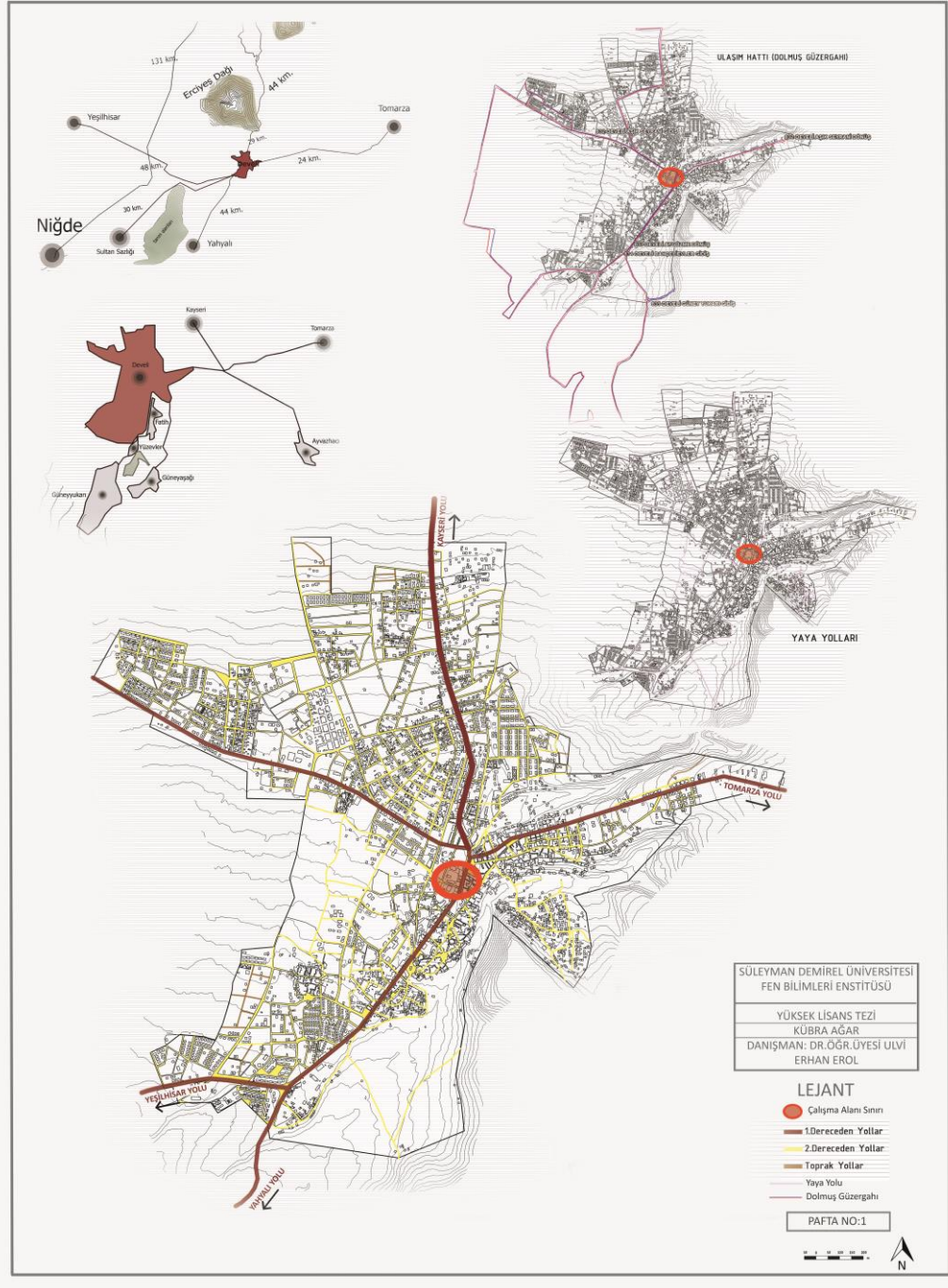
3.2. Konum ve Ulaşım

İlçe, Tekir Yaylası güzergâhından Kayseri'ye 45 km İncesu güzergâhından 86 km uzaklıkta olup, Kayseri'nin en büyük kırsal ilçesidir. Yüzölçümü 1905,01 km² olup, deniz seviyesinden yüksekliği 1150 metredir. En büyük dağı ve Kayseri'nin sembolü durumundaki Erciyes Dağı, Karasivri Dağı, Büyük Kartın (Peri Kartın), Göktepe (Yeşil Tepe), Sümengen (Süvegen) ve Bakır Dağı'dır. En önemli akarsuları Seyhan Nehri'nin en büyük kolu olan Zamantı Irmağı, Develi Çayı (Fenese Suyu), Elbiz ve Köşkpınarı'dır. En önemli gölleri Kurbağa Gölü ile Sultan Sazlığı'dır. Çalışma kapsamında ilçe ulaşım analizi yapılmış ve Şekil 3.1.'de konum, Şekil 3.2'de ulaşım analizi gösterilmiştir.

şekil 3.1. Develi ilçesinin konumu

DEVELİ KENT MEYDANI ULAŞIM ANALİZİ

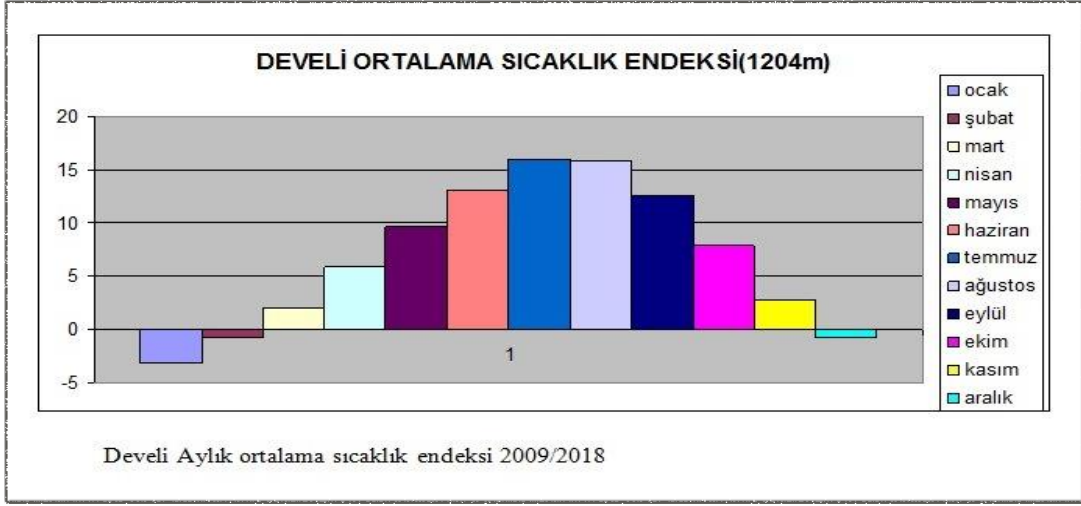
Şekil 3.2. Develi ilçesi ulaşım analizi

3.3. Doğal Peyzaj Özellikleri

3.3.1. İklim ve Bitki Örtüsü

Develi ve çevresinde iklim, Kayseri genelinde olduğu gibi, kurak/yarı kurak olarak sınıflandırılmıştır. Sıcaklık olarak ise, evrensel sıcaklık ölçeğine göre yaz mevsiminde ortalama 22 derece ile ılık kış mevsiminde ise ortalama -0.77 ile soğuk olarak tanımlanmaktadır. Develi 'de sert kara iklimi etkilidir. Kayseri'de hakim rüzgar yönü Batı iken; Develi'de hakim rüzgar yönü kuzeydedir. Doğusunda dağlık ve yüksek Doğu Anadolu Bölgesinin yer alması; güney, batı ve kuzey kesimlerini kuşatan dağlık alanların denizle olan etkileşimi kesmesi bölgede kara ikliminin egemen olmasına yol açar. Yazların sıcak ve kurak geçtiği bölgede kışlar oldukça soğuk ve kar yağışlıdır. Kayseri İç Anadolu Bölgesinin en soğuk illerindedir. Ancak il iklimi yükseltiye göre farklılık göstermektedir. Dağlık arasında kalan ovalar ve diğer alçak alanlar bulunduğu (bunlardan biride Develi Ovasıdır), iklim özellikleri değişebilmektedir. Bu nedenle iklim çukurda kalan alanlarda, özellikle ovalık kesimlerde daha yumuşak geçmekte iken, dağlık alanlara çıkıldıkça sertleşmektedir.

Deniz seviyesinden 1150 m yüksekliğindeki Develi Ovasının iklim özellikleriyle 2000-3900 m yüksekliğindeki dağlık yerler arasında belirgin iklim farklılıkları mevcuttur. Son yıllarda Develi Ovasında bulunan Zamantı Irmağı üzerine yapılan barajların da ileriki yıllarda iklim değişikliğine ve nem oranına etki edeceği ön görülmektedir. Kayseri Ovası'ndaki meteoroloji istasyonundan alınan verilere göre yıllık ortalama sıcaklığı 10.5'dir. Yıllık ortalama yağış miktarı: 385 mm'dir. 6 mm yağışla Ağustos yılın en kurak ayıdır. Ortalama 54 yağış miktarıyla en fazla yağış Nisan ayında görülmektedir. 20.9 sıcaklıkla Temmuz yılın en sıcak ayıdır. Ocak ayında ortalama sıcaklık -1.3 olup yılın en düşük ortalamasıdır. Yağışlar daha çok ilkbahar ve sonbahar mevsimlerinde görülür. İlkbahar ve Sonbahar mevsimlerinin sakin ve açık günlerinde kırağı ve don olayı görülmektedir (Şekil 3.3).

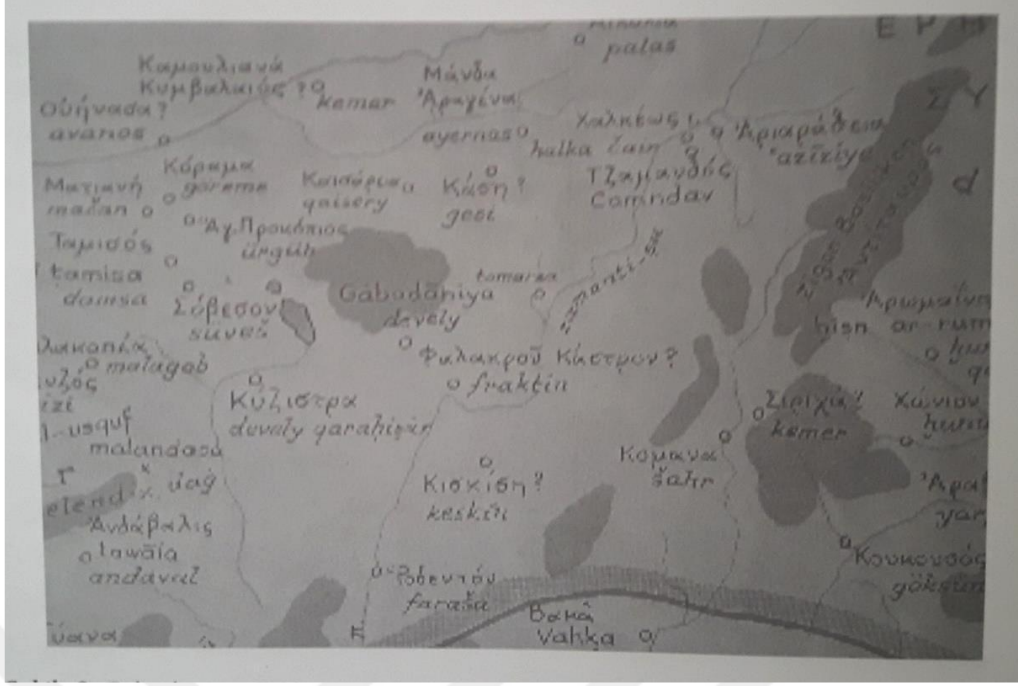
Şekil 3.3. Develi aylara göre iklim grafiği. Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü 7. Bölge Müdürlüğü'nden alınan verilere göre hazırlanmıştır (2019).

İç Anadolu Bölgesinin doğal bitki örtüsü genellikle bozkır (step) görünümündedir. Bu bozkırlar eskiden bölgede geniş yer kapladığı bilinen ormanların yok olmasıyla ortaya çıkmıştır. Develi ve Erciyes çevresinin, Kapadokya Krallığı döneminde, ormanlarla kaplı olduğu bilinmektedir (Strabon, 1987). Develi ve çevresinde günümüzde İç Anadolu'nun tipik bitki örtüsü olan bozkır geniş yer tutar. Sulanabilir alanlarda başta kayısı olmak üzere çok sayıda erik, elma, armut, ceviz, kavak ve söğüt ağaçları bulunur.

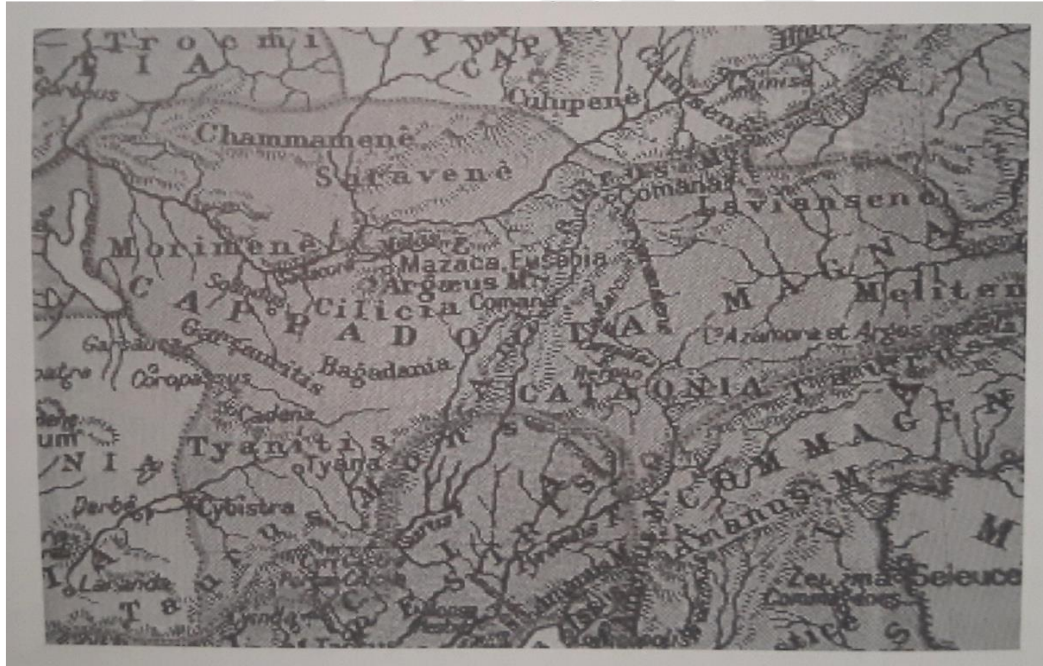
3.4. Kültürel peyzaj özellikleri

3.4.1. Tarihsel gelişim

Develi'nin bilinen tarihi, 1947'de Tahsin Özgüç başkanlığında yapılan arkeolojik kazılarda çıkan buluntular sonucunda Bakır Çağı'na dayandırılmaktadır (Özgüç, 1948). Hititler ve Frigler döneminde Develi'nin nasıl isimlendirildiği bilinmemekle birlikte; milattan önce Pers hakimiyetiyle Kapadokya olarak anılan bölge, Antik devirlerden itibaren Kaniş ve Mezopotamya'yı birbirine bağlayan yollar üzerinde yer alan Develi, Gabdanya (Gabdania) olarak isimlendirilmektedir(Süme, 2018). Ernst Honigmann'ın Bizans Devleti' nin Doğu Sınırı adlı eserinde yer alan haritada (Şekil 3.4 ve Şekil 3.5), Develi Gabdania adıyla geçmektedir (Honigmann,1970).

Şekil 3.4. Bizans dönemi, Gabadania ve çevresini gösteren harita (Honigmann 1970).

Şekil 3.5. Bagadania ve çevresini gösteren harita (Strabon, 1987)

Develi, Kapadokya Krallığı sonrasında Roma ve Bizans hakimiyetinde kalmıştır. Tahsin Özgüç, Fraktin höyüğü kazısında Roma devrine ait yerleşim birimleri ortaya çıkarmıştır (Özgüç, 1948, s.265). Ayşepınar köyünde yer alan Ayşepınar Kaya Tapınakları, Şahmelik köyünde yer alan Şahmelik Kalesi ve Çomaklı

köyünde yer alan Çomaklı Mağaraları da Roma dönemine tarihlendirilir (Gülşen, 2011, s.19). Görülen bu kayalara oyulan mekanlar ve harabeler, Kayseri'yi çevresine bağlayan yollar üzerinde yer alan Develi'nin Roma döneminde önemli bir yerleşme yeri olduğu görüşünü doğrulamaktadır (Gürlek,1975, s.20). Develi Bizans hakimiyetinde, Hristiyanlığın ilk yayılma yıllarında önemini daha da artırır (Gürlek,1975).

Fatih Sultan Mehmet zamanında Karamanoğulları Beyliği sonrası (1474) Develi, Osmanlı Devleti'nin egemenliği altına girmiştir. Fatih'in Develi'yi ele geçirmesine halk isyan etmiş, bu isyan üzerine Fatih Sultan Mehmet, Develi Kalesi'ni yıktırılmış, Develioğulları aşiretini de parçalayarak çeşitli illere iskân ettirmiştir. Osmanlılarla iyi ilişkiler içerisinde bulunan Dulkadiroğulları, II. Beyazid dönemine kadar Kayseri ve civarında varlıklarını sürdürmüşlerdir. Hatta öyle ki Osmanlılar tarafından ilk sancak beyi olarak bölgeye, Dulkadiroğulları beyi Şahsuvar Bey atanmıştır. Ankara Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü'nde bulunan Kuyud-ı Kadime Arşivi'nin 564 numaralı ve 1476 tarihli Karaman Eyaleti'ne ait defterlerde Karaman Eyaleti, Fatih Sultan Mehmet döneminde on bir vilayet ve iki nahiyeye ayrılmıştır. Bu nahiyelerden bir tanesinin Develi olduğu tespit edilmektedir.

Osmanlı döneminin başlarında Ürgüp'e bağlı bir nahiye merkezi olarak görünen Develi, 1502 yılında Karahisar-i Develi adıyla anılan bir kazanın kurulması ile bu kazaya bağlanmıştır. Nahiye durumunda olan Develi'de bu dönemde "Kara Bey Mescidi mahallesi" ve "Aylu-gem (Halil) Mescidi adlı iki mahalle bulunmaktadır: Develi Nahiyesi, 1502'de 24 köy, 26 mezra, 1518'de 12 köy ve 30 mezra, 1522'de ise 23 köy 29 mezradan oluşmaktadır. 16.yy başlarında Develi'nin kuzey yamacında bulunan Everek bir köy durumundadır. 1500 yılında köyde hayvancılık yapılmakta olup, köyde sekiz ay çalışan bir değirmen bulunmaktadır. 1502 tarihinde Develi nahiyesinde 21 köy mevcuttur. Bunlardan Kâfir Everek* ve Zile köylerinde gayrimüslimler ikamet ederken, Fenese* ve Müslüman Everek* köylerinde halk karışık olarak iskân edilmiştir. Bu iki köyün ortak özelliği ise 1522 yılına gelindiğinde gayrimüslim halkın bu köylerde ikamet etmemesidir.

Develi, II. Beyazıd ve Yavuz Sultan Selim dönemlerinde de Karaman eyaletine bağlı bir nahiye durumundadır. 1584 yılında Niğde Sancağı'na bağlı bir kaza haline getirilmiştir. Genel olarak Osmanlı Devleti'nde birlik ve düzenin bozulmasına paralel olarak, 17 ve 18. yy'lerde bölgede ciddi ayaklanmalar yaşanmıştır. Ayaklanan aşiretlerin büyük bir çoğunluğu özellikle Yahyalı civarından güney illerine sürülmüş başka bölgelerde zorunlu iskâna tabi tutulmuştur. Develi, Tanzimat'ı müteakip 1856 yılında bucak merkezi haline getirilmiştir. XIX. yy ortalarında yani 1856-57 yıllarında Kayseri, Karaman Eyaleti'nden ayrılarak Bozok Eyaleti'ne bağlanmıştır. Bunun üzerine Kayseri'ye bağlı olan Develi'de bu tarihte Bozok Eyaleti'ne bağlanmıştır. Yine bu tarihte Kayseri Sancağı; İncesu, Develi, Karahisar-ı Develi, Sarıoğlan, Zamantı ve Köstere olmak üzere altı nahiyeden ibarettir. 1864'te eyaletler kaldırılıp vilayetler kurulunca Develi, Ankara Vilayeti Kayseri Livası'na bağlanmıştır. 1870'te Everek ilçe merkezi haline getiriliyorsa da 1894-1895 tarihli Develi Şer'iyye Sicili'ndeki birçok belge "Ankara Vilayet dahilinde Kayseriye Sancağı'na muzaf Develi Kazası şeklinde başlamaktadır. Bu da 1876 tarihinde Develi'nin Kayseri sancağına bağlı bir kaza merkezi haline getirildiğini göstermektedir. XX. yy'da Develi ve çevresindeki en önemli hadise Ermeni hadisesi ve buna bağlı olarak Haçin olayıdır.

1878 Osmanlı-Rus savaşı sonunda Rusların teşvik ve himayeleri ile kurulan Ermeni cemiyet ve komiteleri Osmanlı Devleti'ni içten yıkmak üzere görevlendirilmişlerdir. Bunların Anadolu'daki merkezlerinden bir tanesi de Develi'dir. Bunun sebebi Develi'nin hem Doğu Anadolu'ya hem de Güney Anadolu'ya yakın bir merkez olmasıdır. Ermeni ihtilal komitelerinden Hınçak ve Taşnak cemiyetleri, ileride Türklerle yapılacak çarpışmalarda kullanmak üzere büyük ihtiyaç duydukları bombaların üretimini Develi'de yapmayı uygun görmüşlerdir.

Birkaç yıllığına Develi Ermenilerinden Amerika'ya bomba tahsiline gönderilen Kevork Elekçyan, 1913 yılında Everek'e dönmüştür. Everek'te Kevork'un evinde bulunan imalathanede bomba üretimi esnasında Kevork'un yaptığı bir bomba elinde patlamış, bu hadisenin Kayseri'de duyulmasından sonra Ermeni evlerinde arama yapılmış ve birçok bomba ve bomba yapımında kullanılan

teçhizat ele geçirilmiştir. Fakat Ermeniler böyle bir aramayı önceden tahmin ettikleri için birçok bombayı evlerinin gizli bölmelerine saklamayı başarmışlardır. Ermeniler Fransızlarla ortak hareket ediyorlardı. Fransız işgal kuvvetlerinin Develi'nin 20 km. kadar yakınına gelerek Zamantı suyunu sınır olarak ilan etmeleri Atatürk'ün dikkatini çekmişti. M. Kemal Paşa, Kılıç Ali Bey'i bu lüzum üzerine Develi'ye, Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyet-i Heyeti Temsilcisi olarak göndermiştir. Develi'ye gelen Kılıç Ali Bey, Erzurum ve Sivas kongrelerinde alınan kararları anlatarak, Mustafa Kemal'in pek yakında bölgeye büyük bir askeri kuvvet yollayacağını bildirmiş, halktan bu harekete destek vermesini istemiştir. Develi Kaymakamı'nın yardımları ile Kılıç Ali Bey halkı Ermenilere karşı teşkilatlandırmaya başlamıştır. Bu arada Ermeniler Haçın'de yedi Develiliyi boğazlarını keserek katletmişlerdir. Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti daha fazla beklemenin yaratacağı tehlike ve sakıncaları tahmin ederek Kilikya Kuva-i Milliye Kumandanı Doğan Bey'i harekete geçirme kararını almıştır.

Gerekli asker ve silah toplandıktan sonra, Haçın'e taarruz emri 6 Nisan 1920 de verildi. Kayseri İntikam Alayı'nın da bölgeye gelmesi ile Haçın ele geçirildi. Haçın'de sağ kalan Ermeniler, Develi'ye gönderilmişler ve bunların korunmasını bizzat Develi Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti üstlenmiştir. Bu uygulamayla Türk milleti bir kez daha ne kadar aziz bir millet olduğunu ispatlamıştır. Develi'de Ermeniler dışında Rum azınlıklar da yer almaktaydı, fakat onlar Ermenilere karşı Türkleri desteklemişlerdir. Rumlar, 1920'de yapılan nüfus mübadeleleri ile Trakya Türkleriyle değiştirilerek Develi'den ayrılmışlardır. Develi'de bulunan Ermeni azınlık ise Halep, Suriye ve Şam'a gönderilmiştir. İsmi değiştirilmeyerek Develi olarak adlandırılmıştır.

3.4.2. Yerel Mimari Özellikleri

Develi'nin kültürel zenginliklerinin bir kısmından bu bölümde alfabetik sırayla bahsedilmiştir.

Askerlik şubesi ve lojmanı

Yapı, Develi ilçesinin merkezinde, Yeni Mahalle Elbiz Caddesi üzerinde bulunmaktadır, Çalışma Alanına oldukça yakındır ve görsel zenginliği içerisinde. İnşa tarihi ve banisini gösteren herhangi bir kitabesi bulunmamaktadır. Develi Askerlik Şubesi 19.yüzyılın son çeyreğinde Hükümet Konağı olarak inşa edilmiş olup, 1915 tarihinde yeni bir hükümet konağının inşa edilmesinden dolayı askeriye tahsis edilmiştir (Topçu, 2005, s.103). Şekil 3.6' da 1937 yılı fotoğrafı eklenmiştir. İkinci katında bugün mevcut olmayan üçgen alınlığın ortasında yer aldığı bilinen, taş madalyon içerisinde II. Abdülhamid'e ait tuğra günümüzde ikinci kat balkonunun demir korkuluğu üzerinde bulunmaktadır ve bu tuğra salnamelerde geçen Hükümet Konağı'nın bu yapı olduğunun açıkça delilidir (Topçu,2005,).

Şekil 3.6. Askerlik şubesi ve lojmanı 1937 (develi belediyesi arşivi).

Askerlik şubesi iki kat ve bir bodrumdan oluşmakta olup doğu-batı yönünde uzanan bir arazi üzerine inşa edilmiştir. Tamamen kesme taştan inşa edilmiş olup üzeri kırma çatıyla kapatılmıştır. Askerlik Şubesi'nin hemen yanında yer alan lojman binasının batı cephesinde yer alan kitabe, miladi 1900 tarihinde Üstat Hakkı bin Mahmut tarafından inşa edildiğini belirtmektedir (Topçu,2005).

Lojman da Askerlik Şubesi ile aynı şekilde iki kat ve bir bodrumdan oluşmaktadır ve tamamen kesme taştan inşa edilmiştir. Üst örtüsü kırma çatıdır. Kesin tarih bilinmemekle birlikte 1950-1970 yıllarında lojman bölümünün bir kısmında Nüfus Müdürlüğü, bodrum katında ise Cezaevi olduğu sözlü kaynaklardan öğrenilmiştir. Yazılı kaynaklarda ise, Şubenin birde bodrum katı bulunmaktadır. Mevcutta bodrum kat kum doldurulmuştur (Topçu,2005). Bodrum kat bir dönemler hapisane olarak kullanılmıştır. Günümüzde ki haliyle Şekil 3.7 'de çalışma alanı için önemli görsellerden biridir.

Şekil 3.7. Askerlik şubesi ve lojmanı günümüz (2019).

Aşağı everek (surp toros) kilisesi / fatih camii

Yapı, Aşağı Develi'de Aşağı Everek Mahallesi Cumhuriyet Caddesi'nde yer almaktadır. Kilise, 1757'de inşa edilmiştir. Daha sonra kilise işlevini yitirdikten sonra uzun yıllar boş kalan yapı, 1978'de cami olarak kullanılmaya başlamıştır ve günümüzde de aynı işlevi sürdürmektedir (Açıkgöz Güngör,2007,). Kilise üç nefli bazilika planlı, doğu-batı yönünde uzanan dikdörtgen şemaya sahip bir yapıdır. Düzgün kesme taş ile inşa edilen yapı, camiye çevrildikten sonra minare eklenmiş, güney duvarına mermer mihrap, güneybatısına mermer minber ilave

edilmiştir (Gülşen, 2011). Geçmiş ve şimdiki hali Şekil 3.8 ve Şekil 3.9. olarak gösterilmiştir.

Şekil 3.8. Aşağı everek (surp toros) kilisesi/fatih camii 1976 (hırant dink vakfı yayınları 2018).

Şekil 3.9. Aşağı everek (surp toros) kilisesi / fatih camii günümüz (2019)

Cami-i Kebir/Aşağı Develi Ulu Camii

Yapı, Aşağı Develi'de Camii Kebir Mahallesi, Seyrani Sokak'ta yer almaktadır. Günümüzde özgün işlevini sürdürmektedir. Yapının orijinal kitabesi olup olmadığı bilinmemekle birlikte, Kapısı üzerinde 1143 (1730) yılında Bâ-y Ali tarafından inşa edildiği belirtilmektedir. Aşağı Develi'ye yerleşimden sonra Develi'nin ikinci ulu camisidir (Gülşen,2011, s.77). Dikdörtgen bir plana sahip yapının, kuzey cephesinde yer alan son cemaat yerinden giriş yapılmaktadır (Şekil 3.10).

Şekil 3.10. Cami-i kebir/aşağı develi ulu camii günümüz 2019 (atatürk kültür merkezi yayınları türkiye ulu camileri)

Câmi-i Kebîr adıyla tanınmaktadır. 1183 (1769), 1260 (1844) ve 1318 (1900) yıllarında onarım gören caminin minaresi kaidesindeki kitâbeye göre 1287 (1870) tarihlidir. Kaidede yer alan sülûs hatlı on iki satırlık kitâbe Develili saz şairi Seyrânî'ye aittir.

Dev Ali Türbesi

Türbe, Yukarı Develi'de Kopçullu Mahallesi, Kayacık Sokak'ta bulunmaktadır. Türbenin kitabesi çok yıprandığından kesin bir tarih vermek mümkün olmasa da, yapı tarzı ve üslubu 13.yy Selçuklu eseri oluşunu göstermektedir (Gürlek,1975). Türbenin sekizgen gövdesi oldukça sade bir şekilde inşa olunmuştur. Türbe tamamen kesme taştan inşa edilmiş olup üç bölümden oluşmaktadır (Şekil 3.11). Bunlar cenazelik, mescit ve piramidal külah bölümleridir (Topçu, 2005).

Şekil 3.11. Dev ali türbesi günümüz, (türbeler.org)

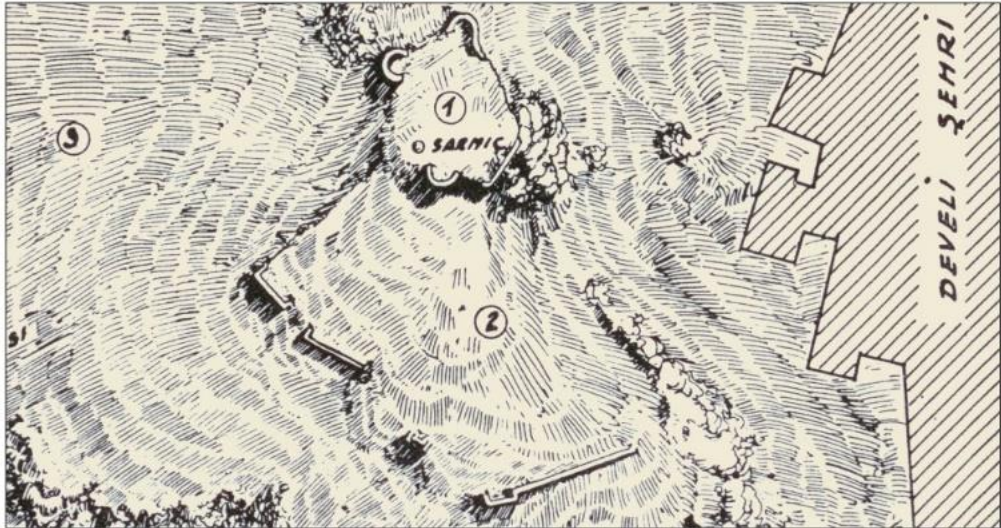
Develi Kalesi

Yukarı Develi'de kayalıkların üzerinde kurulmuştur. Kalenin yapım tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Muhtemelen Romalılar döneminde inşa edilmiş olan kalenin, Bizans zamanında da, Bizans kumandanları Atom ve Apusahl'ın (1059) Develi kalesine sığınmış olmaları konusundaki tarihi bilgilere dayanarak kalenin Bizans döneminden önce inşa edildiği, Bizans ve Selçuklular döneminde aktif olarak kullanıldığı düşünülmektedir. Özellikle Selçuklular döneminde kaleye yeni eklemeler yapılarak kale genişletilmiş ve Osmanlı hakimiyetinden sonra önemini kaybetmiş olmalıdır. Kale esas itibariyle birçok Anadolu şehrinde olduğu gibi üç bölümden oluşmaktadır. Bunlar iç kale, iç sur ve dış surlardır. İç kale'nin etrafı yarım yuvarlak burçlarla çevrilmiştir. Aşağı yukarı 900 metre karelik bir sahayı ihtiva eden bu kısım oldukça büyük bir tahribata

uğramış ve günümüze sadece doğusunda yer alan iki yarım daire formlu bur ulaşmıştır (şekil 3.12 ve şekil 3.13). Burlar moloz taşla inşa edilmiştir. Burların zeri sıvayla kapatılmıştır. Burların inşasında arazinin eğiminden yararlanılmıştır (Kayseri Valiliği Resmi İnternet Sitesi).

şekil 3.12. Develi Kalesi Kalıntıları (Develi Belediyesi Arşivi)

şekil 3.13. Develi kalesi kalıntıları ve tahsin zgc ve mahmut akok'un çizdiği plan (www.kayseriden.biz).

Develi Ulu (Sivasi Hatun) Camii

İlçemiz Yukarı Develi mevkiinde bulunmaktadır. Câmi-i Kebîr mahallesinde yer alan yapı Sivâsî Hatun Camii olarak da bilinmektedir. Taç kapısında bulunan iki kitâbeden, Anadolu Selçuklu Sultanı III. Gıyâseddin Keyhusrev zamanında Göçer Arslan'ın oğlu Nasrullah ve cârîyesi Said kızı Sivâsî Hatun tarafından 680 (1281) yılında yaptırıldığı anlaşılmaktadır. Osmanlı devrinde caminin yanına bir medrese eklenmişse de zamanla bu yapı yok olmuştur. Giriş kapısı iç içe geçmiş iki sivri kemerle sınırlandırılmış olup üzerinde mukarnaslı kavsarası bulunmaktadır. Ancak içerideki kemerin üzeri kabartma motiflerle bezenmiştir. Mihrap dik dört sıra halinde dörder ayakla beş sahna bölünmüştür.

Mihrabın üzeri yedi sıra halinde mukarneslarla bezenmiş ve sivri bir kemerle de çerçevelenmiştir. Minareye taç kapının doğusunda yer alan 32 basamaklı bir merdiven ile çıkılmaktadır. Köşk minare yuvarlak kemerlerle birbirine bağlanan 4 yekpare ayağın üzerine atılan bir külâh kısmından oluşmaktadır. Ayakların köşeleri pahlanarak sekizgene dönüştürülmüştür. Ayaklar başlık kısımları minarenin içine doğru çıkıntı yapmaktadır (Şekil 3.14).

Şekil 3.14. Develi ulu (sivasi hatun) camii günümüz (develi kaymakamlığı resmi internet sitesi, 2019)

Develi Lisesi

İlçeye bir hükûmet binası kazandırmak amacıyla İzmirli Mahallesi'ne ait mezarlık (şehrin ortasında kaldığı gerekçesiyle) Tirem mevkiine taşınmıştır. Taşınan bu mezarlık arsası üzerine, bugün Develi Lisesine hizmet vermekte olan

bina 1923-1930 yılları arasında mimar Süleyman Unutulmaz (nam-ı diğer Tekkeş'in kalfa) önderliğinde Türk işçi ve ustalarının katılımıyla hükümet binası olarak yapılmıştır. 1930 yılına kadar hükümet binası olarak kullanılan binanın iç kısımlarında, devletin ileri gelenleri tarafından bazı değişiklikler yaptırılarak ortaokula dönüştürülmüş ve hükümet binası iken her çeşit ihtiyaçları özel idarece karşılanan binada 1930 yılında "Develi İkmal Ortaokulu" adıyla bir yıl eğitim ve öğretim yapılmış, birinci yılın sonunda Millî Eğitim Bakanlığı'na devredilmiştir. Okul, 1. sınıfta 60 öğrenci, 2. sınıfta ise 8 öğrenci ile eğitim ve öğretime başlamıştır. İkinci yıl çevre ilçelerden gelenlerle birlikte öğrenci sayısı 130'u bulmuş, üçüncü yıl bu sayı 300'e ulaşmıştır. Develi Lisesi'nin arşivinde bulunan belgeden, yapının aynı parseli paylaştığı pansiyon binası 1948 yılında inşa edilmiştir.

Okul arşivinde bulunan diğer bir belge ışığında 1964 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'ndan ödenek geldiği ve çatının tamir edileceği anlaşılmaktadır. (Uzaslan,2018, s.25) 1957 yılında zamanın ileri gelenleri Ankara'da yapmış oldukları çalışmalar sonucu aynı binada Develi Lisesi açılmıştır. 1967-1968 yılına kadar hem ortaokul hem de lise olarak hizmet veren bina, 1968 yılından sonra Develi Lisesi adı altında eğitim ve öğretimini sürdürmüştür. Develi Lisesi, Kayseri Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nda 27.02.2009 tarihli 1318 sayılı kararla yapı korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescillenmiştir.. Yönetim ve derslikler ana binada, kütüphane, konferans salonu ve laboratuvarlar ise ek binadadır. Okulun toplam alanı 5473 metrekare olup, bunun 1225 metrekaresi kapalı alan, 4248 metrekaresi açık alandır. Şekil 3.15 ve 3.16'de geçmiş ve günümüz fotoğrafları yer almaktadır.

Şekil 3.15. Develi Lisesi

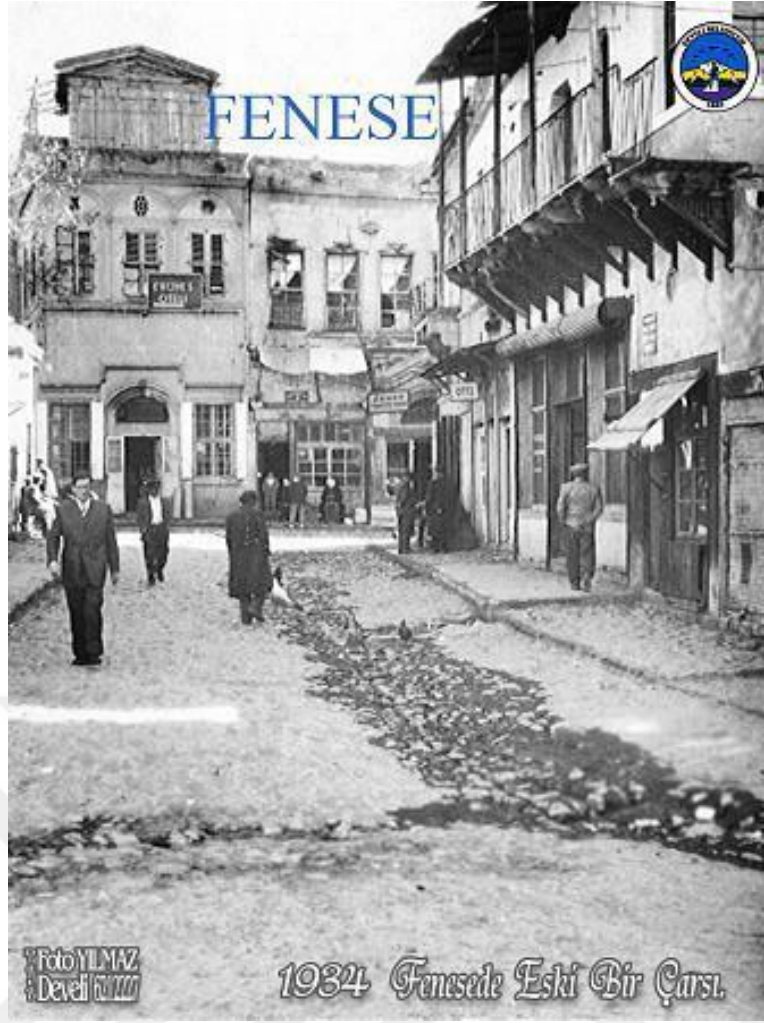

Şekil 3.16. Develi Lisesi

3.4.3. Sivil Mimarlık

Develi, geçmişte sahip olduğu zengin mimari değerlerini kayıplar ve bozulmalar olsa da çoğunlukla günümüze taşıyabilmiş merkezlerden biridir. Yakınlığı sebebiyle Kayseri ile büyük bir etkileşim içinde olan Develi'deki, Develi ve Kayseri evleri birçok benzer özellik taşımaktadır (İncesakal, 2003,). Geleneksel doku, insan ölçeğinde organik bir yapıya sahip olup dar sokaklar ve bu sokakların kesiştiği noktalarda cami, mescit gibi kamusal yapılardan ve organik meydanlardan oluşmaktadır.

Develi'deki yapıların genellikle iç veya orta sofalı plan şemasında olduğu belirlenmiştir. Yapılar plan açısından ortak özelliklere sahip olmalarına karşılık cephe oluşumlarındaki belirgin farklılıklar da gözlemlenmiştir. Geleneksel Develi konutu bitişik nizamda ve genelde bir veya iki katlıdır. İç veya orta sofalı, ve yalın tutulurken, günlük yaşamın geçtiği odalarda günlük gereksinimleri karşılamak üzere yüklük, şerbetlik, sedir gibi elemanlar yer almaktadır (Kozlu, 2002, s.95). Evleri oluşturan mekanlar, sofalar, başodalar, tokana, kiler, hela ve servis mekanlarıdır. Genellikle evlerde avlu bulunmaz bu yönüyle Kayseri evlerinden ayrılmaktadır, avlu ve fonksiyonları arka bahçede çözülmüştür (İncesakal, 2003). Kırsal yaşamın getirdiği gerekliliklerle hemen hemen her yapıda ahır, samanlık gibi servis mekanları görülmektedir. 2018 yılında Hırant Dink Vakfı Ermeni Kültür Varlıklarıyla Develi kitabı için araştırmalar yapmış ve bir dergi yayınlamıştır. Bu dergi Develi'nin kültürel mirasını araştırmak üzere Ermeni toplumunun izini süren kitapta, Develi'nin geçmişindeki kültürel çeşitliliği ortaya koymayı hedeflemişler ve sivil mimarlıkta önemli olan Ermeni ve Rum mahallelerinde çalışmalar yapmışlardır. Develi'nin tarihî önemi ancak çok kültürlü mirası sivil mimaride görülmektedir. Eski sokak fotoğrafı (Şekil 3.17), sivil mimari hakkında bilgiler vermektedir.

Şekil 3.17. Develi'de bir sokak (1934) foto yılmaz arşivi.

3.4.4. Geçmişten Günümüze Develi Mahalleleri Oluşumları

Develi Cumhuriyet Dönemine kadar çok kültürlü bir yerleşim yeri olduğu gözlemlenmiştir. Özellikle Zamantı ırmağı havzasındaki Matasa/Madazı/Yazıbaşı, Fraktin, Kiskos/Kikse/Yaylacık, gibi köyler; Merkezde ise Elbe / İlbe /Bahçebaşı, Elbis/Elbiz, Gereme gibi yer adları da Türklerden önceki yerleşimin hatıralarını taşırlar.

Develü cemaati burada tutunduktan sonra buranın adı Develi olmuştur. 1850'lerde nahiye, 1870 yılında ise Develi kaza olur. Yönetim yeri Yukarı Develi iken bu tarihlerden sonra Everek aktif duruma geçer.

Everek'in hızla gelişmesinde önce ekonomik faktörler etkili olmuştur. Arazinin düz oluşu ve tarıma elverişli olması ayrıca ilk yerleşim yerlerinin Çomaklı ile Zekerin Deresi arasında bulunması ve bol su bulunması bunda etkili olmuştur.

Elbette yönetim yeri de Everek'e taşınınca sosyal ve kültürel hayat Rumlar, Ermeniler ve Türkler ile birlikte daha zenginleşmiştir. Ayrıca Su kaynaklarının bolluğu ve temiz hava da bu gelişmede etkili olmuştur.

Yukarı Develi tarihi boyunca genelde tarıma dayalı olarak geçinmiştir. Çok kıt gelen bilgilerden bazı ailelerin de mum ürettiklerini görüyoruz. Ancak Develi'de ilk Pazar Aşağı Everek'te kurulmuştur. Bu pazarın adı: Yoğurt Pazarı'dır. Bunda ova köylerinden gelen köylülerin ürünlerini burada şimdilerde yaygın adıyla "Köy Pazarı'nda satmalarının da rolü olmalıdır .İlk fiziki yapılar olarak böylece çarşılar oluşmaya başlamıştır. İlk pazar kazanın güney kısmında kurulunca ilk çarşı da "Aşağı Everek Çarşısı" burada kurulmuştur.

İlk Hükümet Konağı/Eski Saray Venk dediğimiz mahalde kurulunca çarşı ve dolayısıyla kazanın fiziki yapısının temelleri de burada atılmaya başlamıştır. İlk çarşı ve ilk imalathaneler da Kağnı sokakta kurulmuştur. Çoraphane bu bölgede; Bezirhane ise İlibe 'de kurulmuştur. Bu bölge su bölgesi olduğu için buraya "Mahalle-i Su kurulmuştur. Burada bugün yok olan manastır vardı. Bu manastır 19.asrın başında yıkılınca buraya Halasiye Medresesi inşa edilmiştir (1820). Aynı zamanda bugünkü Seyrani Hamamı, Zafer İlkokulu ile ilk Belediye binası, kadınlar hapisanesi Çarşı camii ile Camii Cedit yapılmıştır. Bu ilk cadde üzerindeki gösterişli evler genelde 1890 il 1896 tarihlerini taşır. Bu çarşı Ulu Cami'ye kadar devam eder.

Develi gelişmeye başlayınca Uzun Çarşı oluşmaya başlar. Özellikle bu bölgede yoğun olan Ermeniler demir,deri ve manifatura ile ayakkabıcılık ve terzilikte ilerlemeleri çarşıya bir canlılık getirmiştir.Ancak 1930'lardan sonra Cumhuriyet caddesi ve 1950'lerden sonra da Cumhuriyet Meydanı açılınca şehrin fiziki yapısı hızla değişime uğrar.Bu sefer Belediye binası, Kaymakamlık binası ,parti binaları ile Çarşı Camii, Belediye Gazinosu ve parkı, Şehir Kulübü vs. burayı şehrin merkezi yapar.

Dükkanlar da burada sıralanmaya başlar. 1965'lerde de Elbiz bölgesinde Sanayi kuruldu. Günümüzde hala aynı yerinde bulunmaktadır. Bir Türk şehrinde; şehirlilik vasfı: Camiinde Cuma namazı kılınır, çarşısında ticaret yapılır

olmalıdır. Bu bakımdan bir mahallenin oluşumunda önce camiler, çeşmeler, sonra da okullar başı çeker. Bu bakımdan Anadolu'daki 450 Ulu Camii'nin en eskilerinden olan Develi Ulu Camii/ SivaSitti Hatun Camii (1282) çok önemlidir. Bu büyük camiinin yanındaki medrese ile yakınındaki Fahriye medresesi ve Sıbyan Okulu mahalleye adını veren Camiinin önemini gösterir.

3.5. Sosyo-Ekonomik Yapı

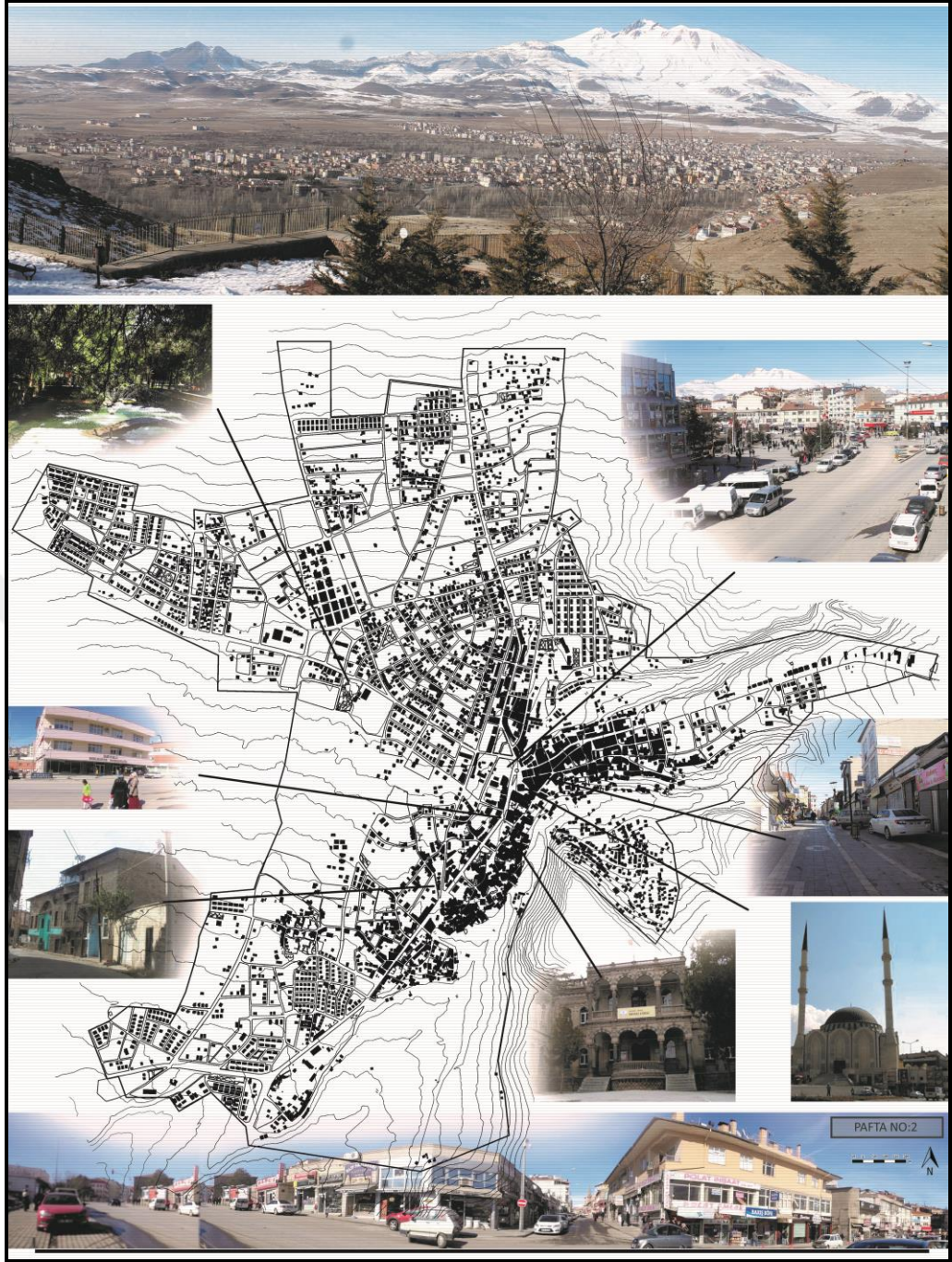
İlçenin önemli geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Halkın büyük kısmı bu sektörden geçimini sağlamaktadır. Bunun yanında sanayi sektöründe çeşitli alanlarda toplam 6 fabrika bulunmaktadır. Halkın büyük bir kısmı burada bir kısmı taşınmalı olarak Kayseri Organize Sanayi Bölgesindeki fabrikalara da işçi olarak çalışmaktadır.

İlçe ekonomisine büyük canlılık katan ve en büyük sanayi kuruluşu Saray Halı A.Ş. 1972 yılında kurulmuştur. İlçede küçük sanayi sitesi de mevcuttur. İlçe de tarım alet ve makineleri imal eden 2 firma bulunmakta ve ürünlerini yurt dışı ve yurt içine göndermektedirler. Yörede bol miktarda bulunan pomza(bimis) madeni önemli bir gelir kaynağı olmuştur. Bu madenden yararlanılarak briket imalathaneleri açılmıştır.

İlçede bol miktarda çinko, kurşun yatakları ve madenler bulunmakla birlikte Öksüt Mahallesi ve Zile Mahallesi sınırları içerisinde 2011 yılı itibariyle 31 ton altın rezervi bulunmuştur. Altın madeni de bu yıl itibariyle faaliyete geçmiştir.

3.5.1. Nüfus

Develi TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre 2018 Yılı 64.389 kişidir. Develi Kayseri ilinin 4. kalabalık ilçesidir. 2018 Tüik verilerine göre ilçenin mahalle sayısı 77 dir. Merkez mahalle sayısı 28, kırsal mahalle sayısı ise 49'dur. İle göre yoğunluk oranı ise %33.30'dir. Nüfus ve yapılaşma çalışma alanına yakın bölgede yoğunlaşmaktadır (Şekil 3.18). İlçe kuzey yönüne doğru gelişme göstermektedir.

Şekil 3.18. Nüfusa ve yapılarla göre ilçe yoğunlaşma analizi

3.5.2. Tarım

İlçe tarım arazisinin bitki örtüsü ve ekim alanlarına göre dağılımı kabak çekirdeği, buğday, arpa, çavdar, nohut, ayçiçeği, mercimek ve fasülyedir. Ayrıca Tohum bankasına kaydı yaptırılan ve patentli ürün olan buğdaya alternatif olarak üretilen ve lezzetli olan gacer üretilmektedir. Elma bahçeleri ile meyve ve sebze üretimi de tarımda önemli sayılabilecek bir paya sahiptir. Meyvecilik

İlçemizde son 5 yılda artış göstermiştir. Meyve bahçeleri kapama ve tam ve yarı bodur şeklinde kurulmuş modern bahçelerdir. İlçede 10 adet Sulama Kooperatifi mevcuttur. Ayrıca merkez ve kırsal mahallelerde 10 adet Kalkınma Kooperatifi vardır. İlçemizde 1532 adet işyeri, 1250 Esnaf, 5101 SSK çalışanı ve 7000 civarında (BAĞKUR, SSK, Emekli Sandığı) emekli vardır. İlçede yoğun olarak koyun ve sığır yetiştiriciliği yapılmaktadır. Geleneksel el sanatları olarak kırsal mahallelerde (köyler) halıcılık ve hasırcılık yapılmaktadır.

3.5.3. Turizm

Develi sosyal, kültürel ve spor tesisleri bakımından ihtiyaca cevap verebilecek yapıdadır. Erciyes ve Kapadokya'ya yakınlığı etkisiyle kültürel zenginliğini ön plana çıkarmak, yöresel ürünleri ve doğal güzelliklerini daha etkin hale getirmek için Develi Turizm Odaklı Kalkınma Projesi çalışmaları yapılmakta ve 214 plan başlığı oluşturulmuştur.

3.5.4. Bölgedeki Ekonomi ile İlgili Diğer Kuruluşlar

İlçemizde etkin olarak çalışan yedi adet sivil toplum kuruluşu bulunmaktadır. Bu kuruluşlar meslek odaklı çalışmalarını yürütmektedir. Bunlar; Sivil Toplum Kuruluşları Develi Esnaf ve Sanatkârlar Odası Develi Şoförler ve Otomobildciler Odası Develi Ticaret Odası Develi Ziraat Odası Esnaf Kefalet Kooperatifi Seyrani Eğitim Vakfı Kent Konseyidir.

İlçede her yıl 6 Mayıs'ta Hıdırellez Şenlikleri, 21 Mart'ta Nevruz Şenlikleri, Kültürel değerlerin en önemlisi her yıl yapılmakta olan geleneksel Âşık Seyrani Kültür ve Sanat Festivalidir. Ayrıca ilçemizde haftalık olarak çıkarılan 4 mahalli gazete mevcuttur.

3.6. Yöntem

Bu çalışmanın amacı Develi kent meydanı kullanıcılarının gereksinim duyduğu yaşam koşullarını karşılayan, aktif kullanıma uygun, ilçenin kültürel birikimi ve değerlerini ön plana çıkaran, yaşanabilir, doğal-mimari çevre öğeleri ile bütünlük içerisinde, çevreye duyarlı ve sürdürülebilir kent meydanına yönelik

tasarım yaklaşımları ortaya koymak için öneriler yapılmasıdır. Yapılacak çalışmanın yöntemini aşağıdaki 3 ana başlık altında toplamak mümkündür.

1. Aşama

Literatür Taraması ve Veri Toplama:

Araştırma yapılan kaynaklardan bilgi toplama ve değerlendirme aşamasıdır. Bu bilgiler doğrultusunda kentsel açık-yeşil alanlar faaliyetin çeşitliliğine göre incelenecektir. Kentsel açık-yeşil alanlardan aktif yeşil alan meydanlar ele alınacaktır. Açık-yeşil alanı kavramı, sınıflandırılması, işlevleri, meydan kavramı, meydanların tarihsel süreci, tipleri, formlarına göre çeşitleri, meydan tasarım ve planlama ilkeleri hakkında bilgiler verilecektir. Çalışma alanı hakkında mevcut veriler derlenecektir.

2. Aşama

Alan Analizi:

Alanda yapılan gözlem notları, Anket Çalışması, Alan ile ilgili bu zamana kadar yapılan çalışmaların değerlendirilmesi, Yetkililerden ve konu ile ilgili uzman kişilerden alınan bilgiler vb. tüm veriler. bütünleştirilerek düzenlenecek ve analiz edilecektir.

3. Aşama

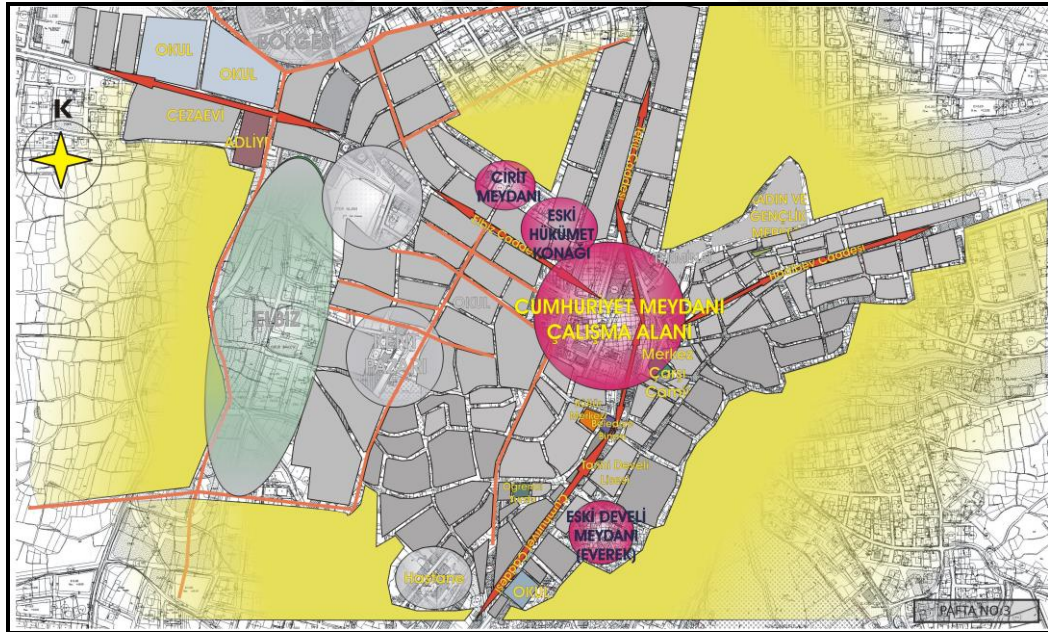
Değerlendirme ve Öneriler:

Değerlendirme başlığında ise; Develi Meydanı'nın mevcut durumuna ilişkin elde edilen bilgiler kullanılarak alana yönelik sürdürülebilirliği açısından peyzaj tasarım önerileri getirilecektir.

4. ARAŞTIRMA BULGULARI VE TARTIŞMA

4.1. Develi İlçe'sinin Genel Yapısı ve İlçe Meydanının Genel Özellikleri

İlçe de ortaya çıkan meydanlar ve toplanma alanlarından az sayıda bilgi vardır. Ancak en bilinenleri Ermeni ve Türk Mahallesi olan Everek Meydanı, ve Cumhuriyet döneminde yapımı 1911 olan Hükümet Konağının önünde yapılan bayramlardır. Görsel veriler olmamakla birlikte Cirit oyunlarının yapıldığı ve Cirit Meydanı ismiyle bilinen bir meydan, eski yerleşim yeri Venk bölgesinde ise Saray Meydanı olduğu biliniyor, Cumhuriyet Caddesi açılmadan önce ana caddede buradan geçermiş ve çarşı varmış, Cumhuriyet Caddesi açılınca önemini yitirmiş ve kaybolmuştur. Hemen yanında bulunan hamam kalıntıları günümüzde mevcuttur, etrafında dükkanlar da bulunmaktadır. Mevcut harita üzerinde Çalışma Alanı ile günümüzde meydan vasfını yitirmiş ilçemiz tarihi için önemli meydanlar gösterilmiştir (Şekil 4.1).

Şekil 4.1. Geçmişte bilinen İlçe Meydanlarının Konumu

4.2. Mevcut Durum ve Genel Analizler

İlçe genelinde yeşil alanlar ile bölgesel odak noktaları ve ilçe merkezi ile bağlantıları 4 başlık altında yorumlanmıştır. Buna göre;

1.Yoğunlaşma; Hem yapılaşma hem de ulaşım- erişim aksları kent meydanında artmaktadır. Her açıdan dengeli dağılan bir ilçe çözümü olmadığı açıktır.

2. Kopma; Eski tarım arazilerinin imara açılması ile ilçe kuzey yönünde gelişim göstermekle birlikte yer yer boşluklar oluşmaktadır. Ayrıca tek yönlü gelişim gösteren ilçe için istenmeyen bir durumdur. Bu da ilçe merkezini ve çalışma alanının yoğunluğunu artırmaktadır.

3. Belirsizlik: İlçe merkezinde bulunan karmaşık kavşak ve bağlantılı yollar gidilecek yön belirsizleşmekte ve bir çok yolun kesişim noktası olması sebebiyle de trafik yoğunluğunu artırmakta ve meydan kullanımını zayıflatmaktadır.

4. Yeşil Alanların; ilçe ölçeğinde büyük yer kapladığı görülmektedir. Ancak bu yeşil alanlar arasında bir bağlantı bulunmamakta, tüm alana herhangi bir hiyerarşi gözetmeden yayılmıştır. Büyük ölçekli yeşil alanlar mülkiyet durumlarından dolayı pasif yeşil alanlar olarak kalmıştır. Çalışma Alanı yakınında yeşil alan yok denecek kadar azdır. Bu da önemini artırmaktadır. Alanın genel görünümü Şekil 4.2' de gösterilmiştir.

Şekil 4.2. Çalışma alanı genel görünüm

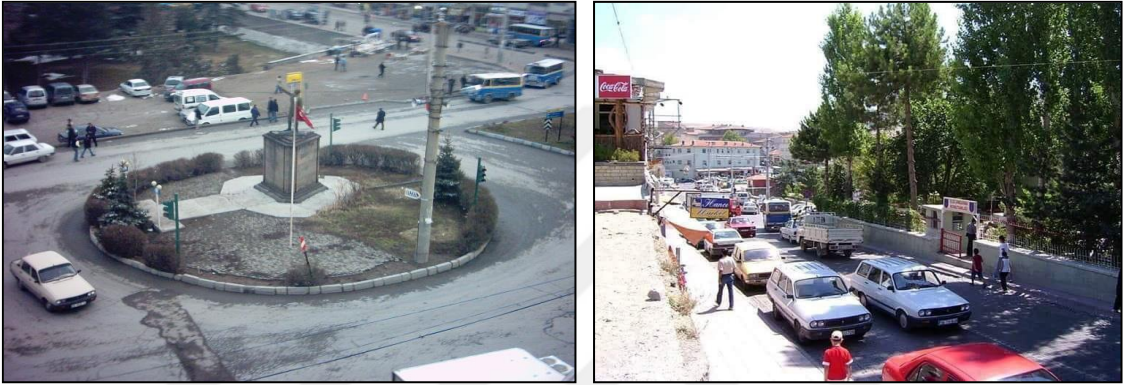
Meydanın önceki kullanımları fotoğraflarla detaylandırılmış ve insan unsurunun neredeyse olmadığı, istinat duvarları ile çevrili geniş bir yeşil alanın insanlardan soyutlandığı, bir kısmının araç parkı ve taksi durağı olarak kullanıldığı gözlenmiştir. Estetik kavramların bulunmadığı bunaltıcı bir meydan olarak nitelendirilebilir. Eski zamanlardan beri Belediye Bahçesi olarak anılmış ve çay bahçesi olarak kullanılmıştır (Şekil 4.3, Şekil 4.4, Şekil 4.5).

Şekil 4.3. Çalışma Alanı 2008 Öncesi Kullanımı Dinlenme Bölümü (Develi Belediye Arşivi)

Şekil 4.4. Çalışma Alanı 2008 Öncesi Kullanımı Araç ve Yaya Trafiği (Develi Belediye Arşivi)

Şekil 4.5. Çalışma Alanı 2008 Öncesi Kullanımı Atatürk Büstü ve Elbiz Caddesi (Develi Belediye Arşivi)

Develi Meydan alanının ilk etabı 2008 yılında yapılarak şimdiki şeklini almıştır. Yaklaşık 6.000 m²'lik alan üzerinde inşa edilen meydan, tören alanı, sosyal tesis, çocuk oyun alanı, wc ve oturma alanlarından oluşmaktadır. 2008 yılında ki

planlamada ikinci etap için ayrılan kısma iş merkezi yapma düşüncesi ile ilk etap planlamaları bu doğrultuda yapılmıştır (Şekil 4.6).

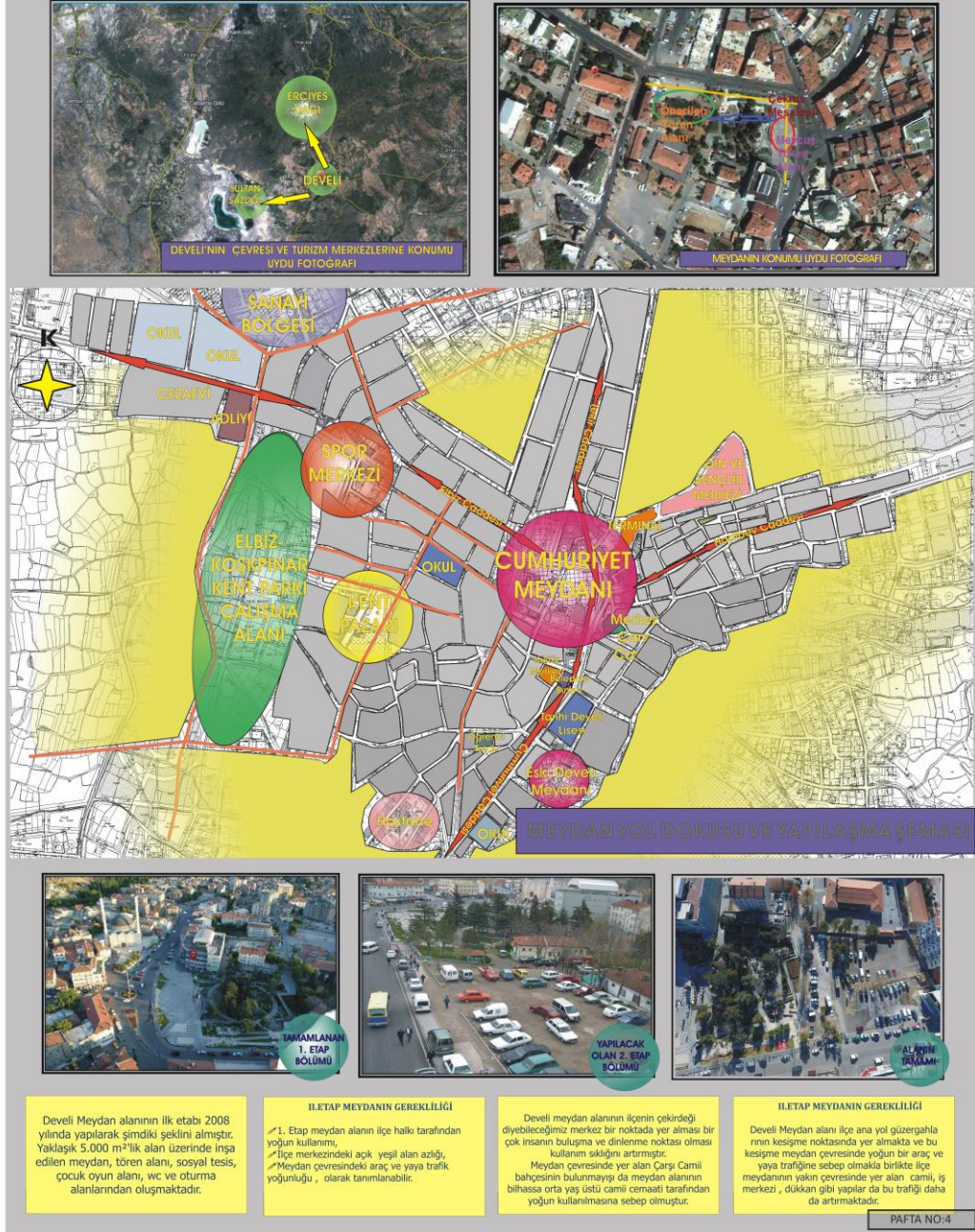

Şekil 4.6. Çalışma alanı 1. ve 2. etap birlikte hazırlanan proje, (develi belediye arşivi, 2008).

Develi kent merkezinde bulunan çalışma alanının içinde bulunan çay evlerinin konumundan ve alanın tasarımından kaynaklı nedenlerin yanında, yakınında bulunan merkez caminin bahçesinin bulunmaması yaşlı ve erkek nüfusunun yoğun olma sebeplerindedir. Her kesime hitap edilen tasarım ilkeleri bulunmamaktadır.

Çalışma alanının ilçe halkı tarafından yoğun kullanıldığı görülmektedir ancak meydana kimlik kazandıran ve develi halkının kentsel hafızasında yer edinmiş bazı yapıların ve kentsel elemanların uygun kullanılmadığı görülmektedir. Alana canlılık kazandıran ticaret kullanımları az sayıdadır. Alanda çok sayıda bulunan banka ve perakende satış yapan dükkanlar bulunması alanda gece ve gündüz kullanımlarındaki farklılığı oluşturmaktadır. Ayrıca kapalı ve yarı kapalı kamusal alanların sınırlılığı nedeniyle hava sıcaklığının çok düşük seviyelere indiği gözlenen ilçede meydanın kullanımı iklime bağlı olarak değişmektedir (Şekil 4. 7).

MEKANSAL ANALİZ DİYAGRAMI

Şekil 4.7. Mekansal analiz diyagramı

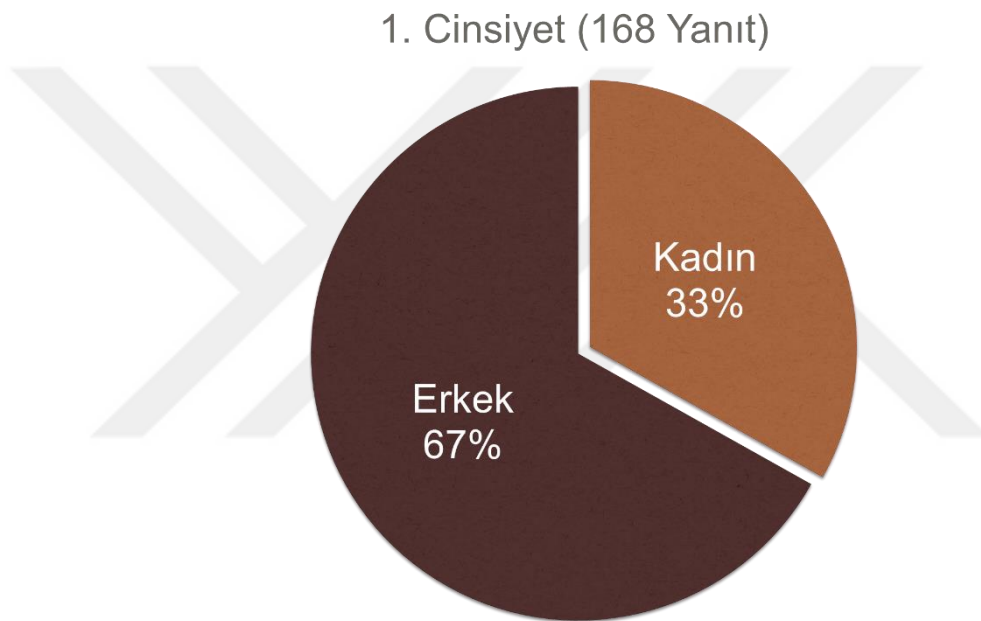
4.2.1. Taşıt, yaya aksı ve alan kesiti

Çalışma alanı çevresinde yoğun bir taşıt aksı mevcuttur (Şekil 4.8). bunun yanında yaya aksı da yoğun olmasına rağmen dinlenme bölümü ile tören alanı değişim göstermekte ve tören alanı yayaların yoğun kullandığı alandır (Şekil 4.9). Alanın mevcut kesiti ise Şekil 4.10'da gösterilmektedir.

4.3. Anket Çalışmaları Analizi

Ankete mail sistemi üzerinden Develi' de yaşayanlar ile Develili olup; belirli dönemlerde ziyarete gelen 172 kişi ile çalışılmıştır. Anket çalışması 3 başlık halinde 25 soru olarak sunulmuş ve grafiksel analizleri yapılmıştır.

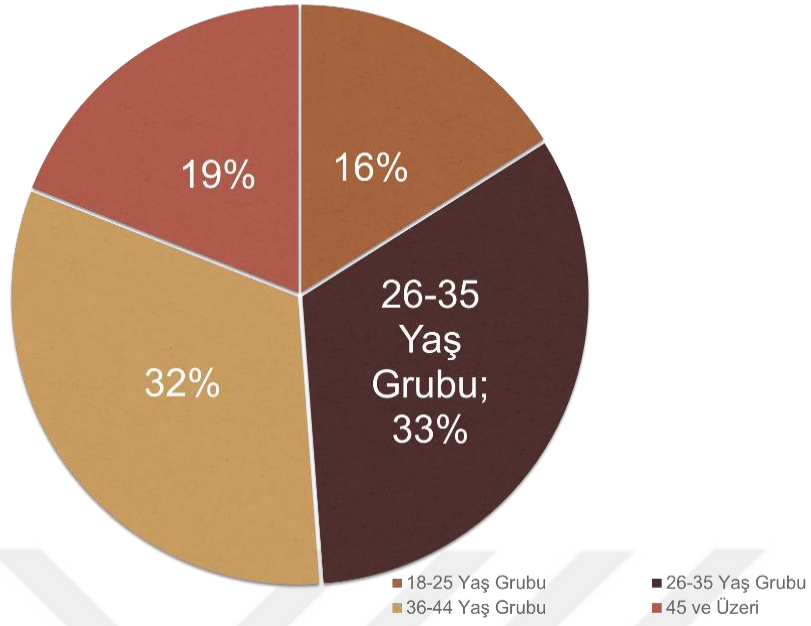
Kayseri / Develi ilçesinde yapılan anket çalışmasına 168 kişi katılım göstermiştir. Bu 168 kişiden Şekil 4.11'da %33'ünün kadın, %67'sinin ise erkek olduğu görülmektedir.

Şekil 4.11. Cinsiyet grafiği

Kayseri / Develi ilçesinde yapılan yaş aralığı anket çalışmasına 168 kişi katılım göstermiştir. Bu 168 kişiden Şekil 4.2'de %16'sının 18-25 yaş aralığında, %33'ünün 26-35 yaş aralığında, %32'sinin 36-44 yaş aralığında, %19'unun ise 45 ve üzeri yaş aralığında olduğu görülmektedir (Şekil 4.12).

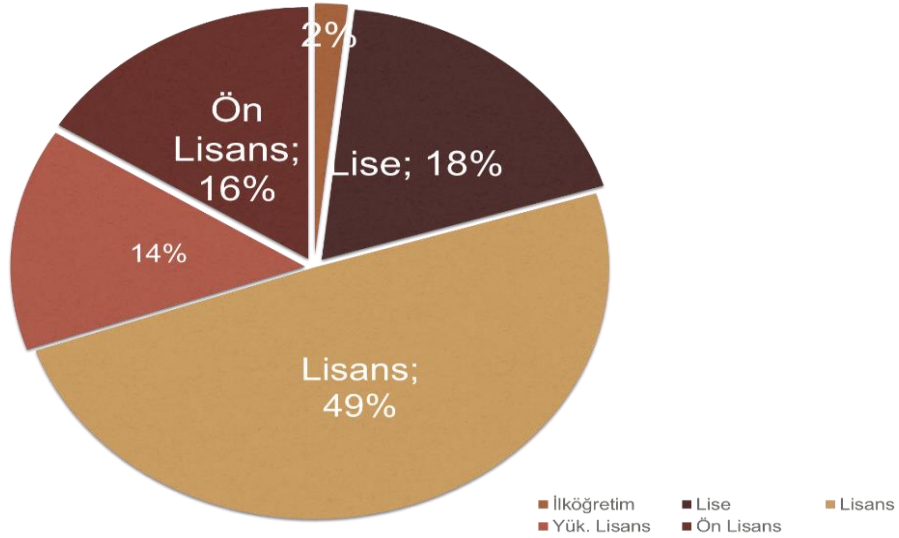
2. Yaş Aralığı (168 Yanıt)

Şekil 4.12.Yaş aralığı

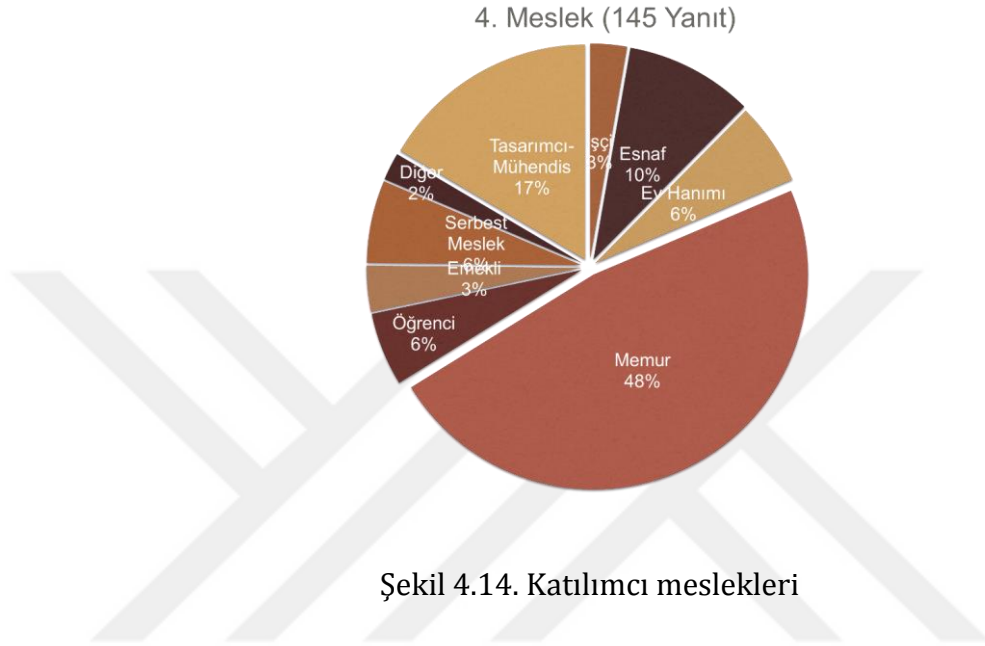
Kayseri / Develi ilçesinde yapılan eğitim durumu anket çalışmasına 168 kişi katılım göstermiştir. Bu 168 kişiden Şekil 4.13'de %2'sinin ilköğretim mezunu, %18'inin lise mezunu, %16'sının ön lisans mezunu, %49'unun lisans mezunu, %14'ünün ise yüksek lisans mezunu olduğu görülmektedir.

3. Eğitim Durumu (168 Yanıt)

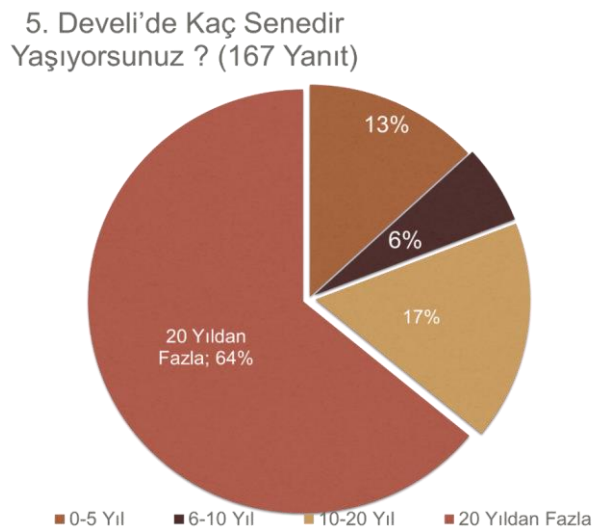

Şekil 4.13. Eğitim durumu

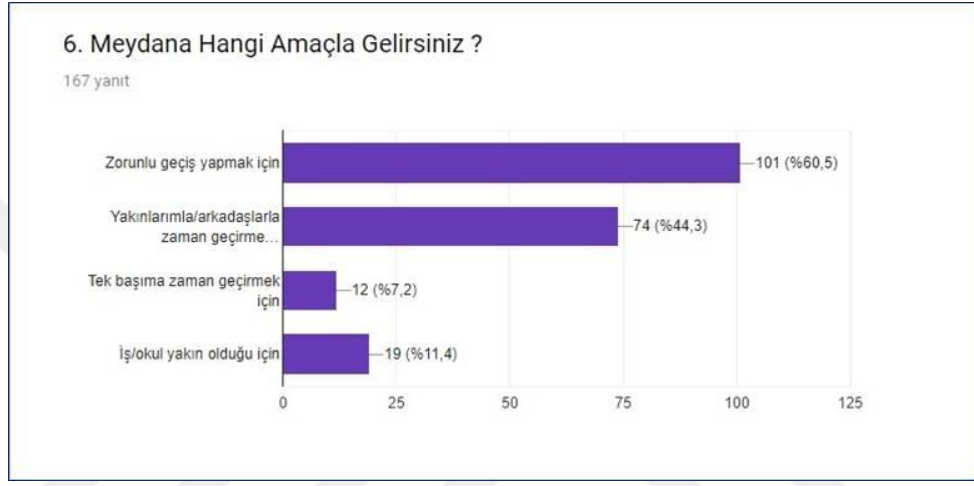
Kayseri / Develi ilçesinde yapılan meslek anket çalışmasına 145 kişi katılım göstermiştir. Bu 145 kişiden Şekil 4.14'de %17'sinin tasarımcı-mühendis sınıfında, %3'ünün işçi sınıfında, %10'unun esnaf sınıfında, %6'sının ev hanımı, %6'sının serbest meslek, %3'ünün emekli, %6'sının öğrenci, %2'sinin diğer ve %48'inin ise memur sınıfında olduğu görülmektedir.

Kayseri / Develi ilçesinde yapılan Develi'de 'kaç senedir yaşıyorsunuz?' anket çalışmasına 167 kişi katılım göstermiştir. Bu 167 kişiden Şekil 4.15 'de %13'ünün 0-5 yıl arasında, %6'sının 6-10 yıl arasında, %17'sinin 10-20 yıl arasında, %64'ünün ise 20 yıldan fazla Develi'de yaşadığı görülmektedir.

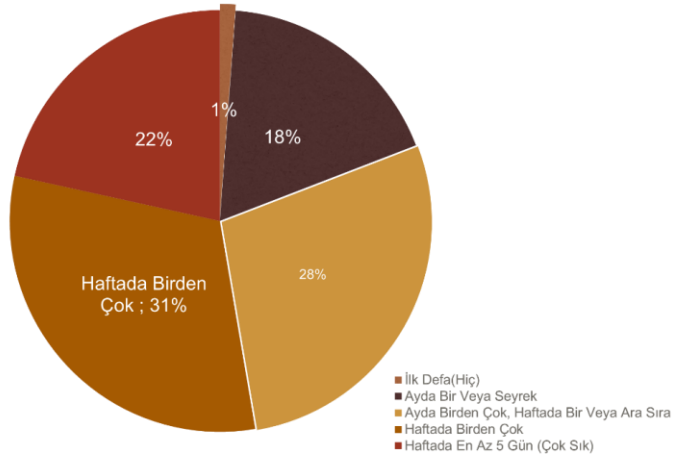
Kayseri / Develi ilçesinde yapılan ‘meydana hangi amaçla gelirsiniz?’ anket çalışmasına 167 kişi katılım göstermiştir. Bu 167 kişiden Şekil 4.16’da %60,5’inin zorunlu geçiş yapmak için geldikleri, %44,3’ünün yakınlarıyla/arkadaşlarıyla zaman geçirmek için geldiği, %7,2’sinin tek başına zaman geçirmek için geldiği, %11,4’ünün ise işi/okulu yakın olduğu için geldiği görülmektedir.

Şekil 4.16. Katılımcıların meydana kullanım amacı

Kayseri / Develi ilçesinde yapılan ‘meydana ne sıklıkla gelirsiniz?’ anket çalışmasına 167 kişi katılım göstermiştir. Bu 167 kişiden Şekil 4.17’de %1’inin ilk defa geldiği, %18’inin ayda bir veya daha seyrek geldiği, %18’inin ayda birden çok/haftada bir veya ara sıra geldiği, %31’inin haftada birden çok geldiği, %22’sinin ise haftadan en az 5 gün(çok sık) geldiği görülmektedir.

7. Meydana Ne Sıklıkla Gelirsiniz? (167 Yanıt)

Şekil 4.17. Katılımcıların meydana kullanım sıklığı

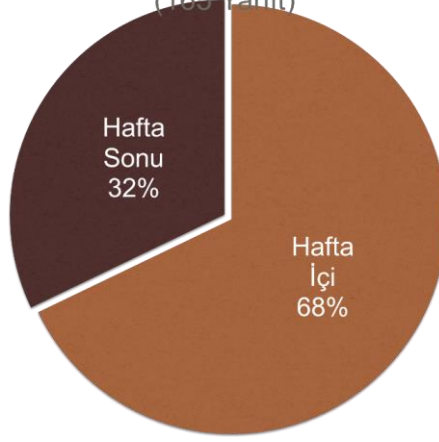
Kayseri / Develi ilçesinde yapılan 'meydana günün hangi saatlerinde gelirsiniz?' anket çalışmasına 160 kişi katılım göstermiştir. Bu 160 kişiden Şekil 4.18 'da %1,9'unun 8:00'den önce geldiği, %16,9'unun 8:00-12:00 saatleri arasında geldiği, %35,6'sının 12:00-14:00 saatleri arasında geldiği, %48,8'inin 14:00-18:00 saatleri arasında geldiği, %26,3'ünün 18:00-20:00 saatleri arasında geldiği, %12,5'inin ise 20:00'den sonra geldiği görülmektedir.

Şekil 4.18. Katılımcıların meydana kullanma saatleri

Kayseri / Develi ilçesinde yapılan 'çoğunlukla haftanın hangi günü gelirsiniz?' anket çalışmasına 165 kişi katılım göstermiştir. Bu 165 kişiden Şekil 4.19'da %32'si hafta sonları gelirken, %68'inin hafta içi geldiği görülmektedir.

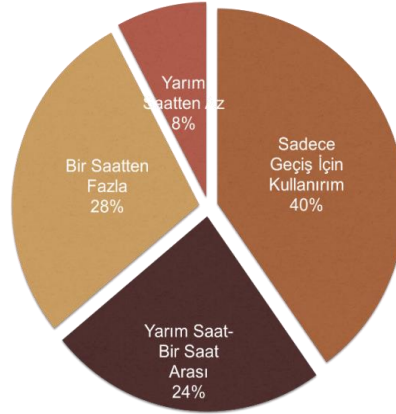
9.Çoğunlukla Haftanın Hangi Günü Gelirsiniz ?
(165 Yanıt)

Şekil 4.19. Katılımcıların meydanı kullanım günleri

Kayseri / Develi ilçesinde yapılan ‘meydanda ne kadar vakit geçirirsiniz?’ anket çalışmasına 167 kişi katılım göstermiştir. Bu 167 kişiden Şekil 4.20’de %8’inin yarım saatten az, %28’inin bir saatten fazla, %24’ünün yarım saat-bir saat arasında, %40’ının ise sadece geçiş amaçlı vakit geçirdiği görülmektedir.

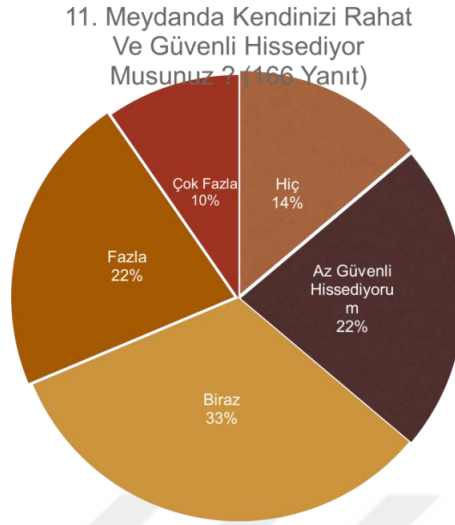
10. Meydan da Ne Kadar Vakit Geçirirsiniz ? (167 Yanıt)

Şekil 4.20. Meydanda geçirilen vakit oranları

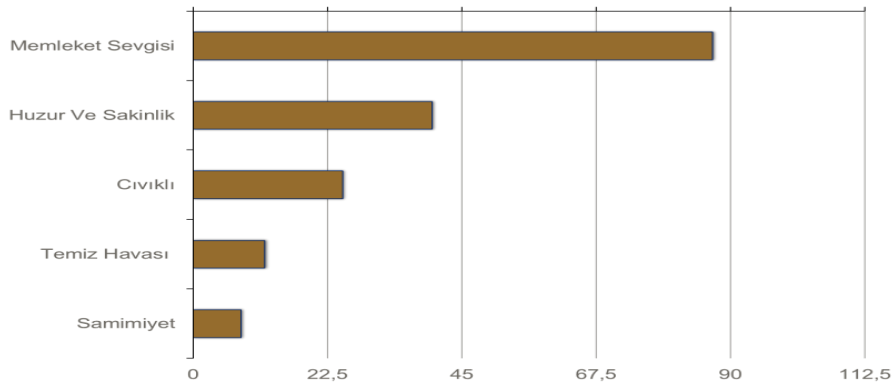
Kayseri / Develi ilçesinde yapılan ‘meydanda kendinizi rahat ve güvenli hissediyor musunuz?’ anket çalışması sonuçlarına bakıldığında; Şekil 4.21’de en yüksek oranın %33 ile biraz güvenli hissediyorum olduğu görülmektedir. Buna sebep; günümüzde meydanlardaki insan profilinin fazla ve birbirinden farklı

olmasıyla birlikte insanların çevreye karşı güvenlerinin tam olmayışı gösterilebilir.

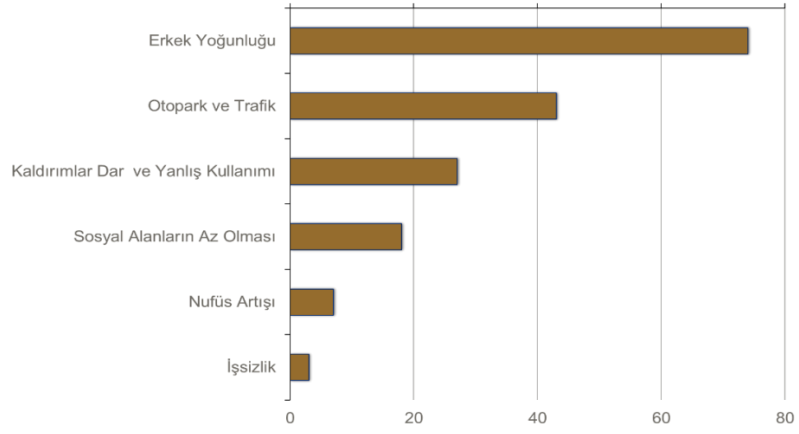
Şekil 4.21. Meydanın güvenilirlik grafiği

Kayseri / Develi ilçesinde yapılan 'Develi denince akla ilk gelen' anket çalışması sonuçlarına olumlu kategorisinde bakıldığında; Şekil 4.22'de katılımcıların %87'sinin aklına memleket sevgisinin geldiği görülmektedir. Buna sebep olarak; her insanın memleketine olan zaafını gösterebiliriz. 2. sırada huzur ve sakinlik yanıtı, 3. sırada ise cıvıklı yemeği denilmiştir. (172 yanıt).

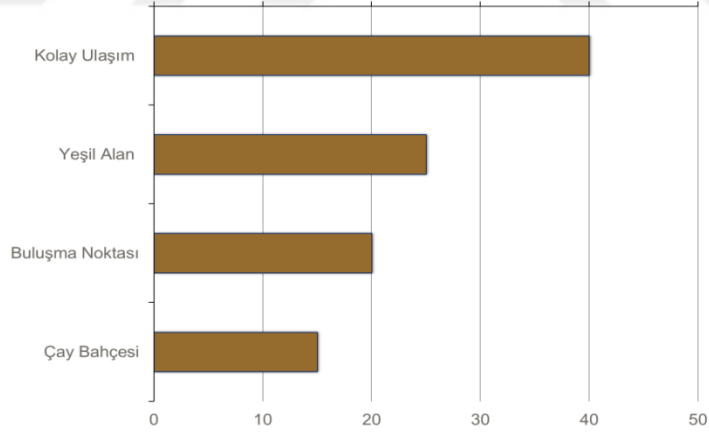
Şekil 4.22. Develi ilçesi olumlu faktörler yanıtı

Olumsuz kategorisinde bakıldığında ise; Şekil 4.23'de %74'ünün aklına erkek yoğunluğunun geldiği görülmektedir. Buna sebep olarak; günümüzde görülen ve duyulan olaylardan sonra erkek ağırlıklı ortamlarda özellikle kadınların kendilerini rahat hissetmemeleri gösterilebilir.

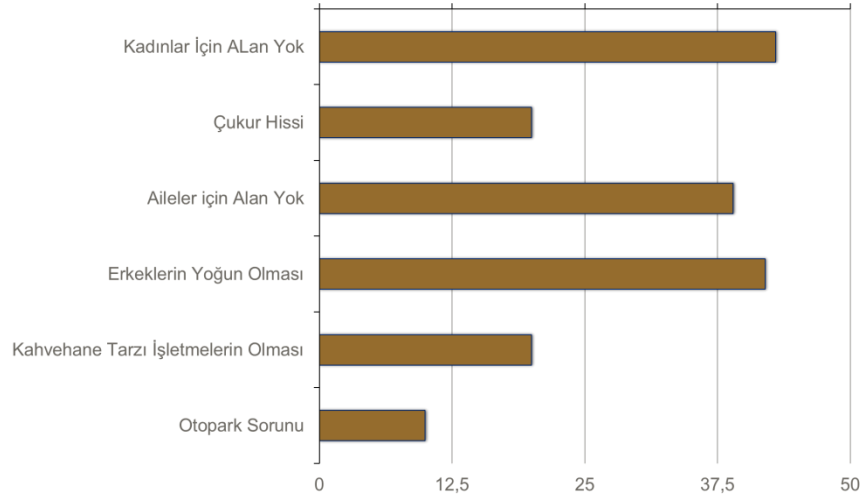
Şekil 4.23. Develi ilçesi olumsuz faktörler yanıtı

Kayseri / Develi ilçesinde yapılan ‘Develi meydanı denilince akla ilk gelen’ anket çalışması sonuçlarına olumlu kategorisinde bakıldığında; Şekil4.24’de katılımcıların %40’ının kolay ulaşım dediği görülmektedir. Bunun sebebi olarak; Develi meydanının Kayseri merkezine ulaşım kolaylığını ve çevredeki yerlere de örneğin Erciyes Dağı gibi sosyal aktivitelerin gerçekleşebileceği yerlere de yakınlığını ve kolay ulaşım sağlaması gösterilebilir.

Şekil 4.24. Meydanın olumlu faktörler yanıtı

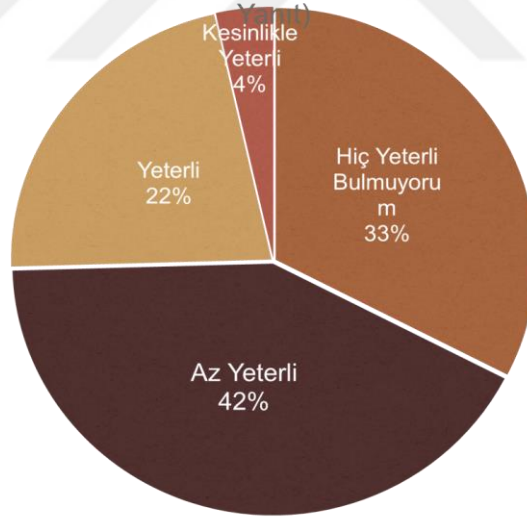
Olumsuz kategorisinde bakıldığında ise; Şekil 4.25’de katılımcıların %43’ünün aklına kadınlar için alan olmayışının geldiği görülmektedir. Bunun sebebi de meydana gelen yoğun kahvehane tarzı işletmelerin hep erkek odaklı çalışması ve kadınların düşünülmediği bir alan oluşturulmamış olması gösterilebilir.

Şekil 4.25. Meydanın olumsuz faktörler yanıtı

Kayseri / Develi ilçesinde yapılan ‘mevcut meydanı kullanım ve işlev olarak yeterli buluyor musunuz?’ anket çalışması sonuçlarına bakıldığında; Şekil 4.26’ da katılımcıların %42’sinin az yeterli dediği görülmektedir.

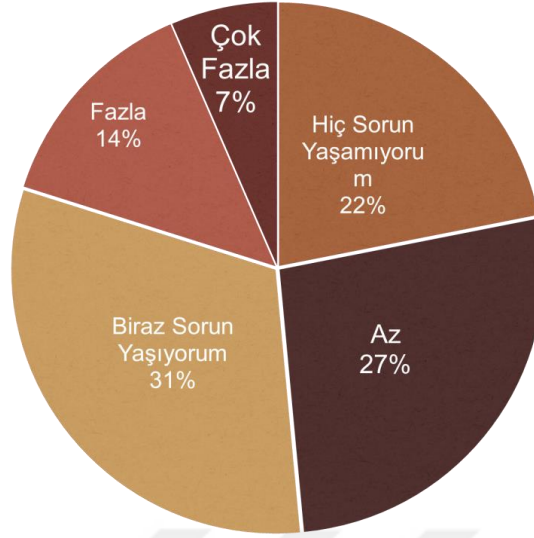
14.Mevcut Meydanı Kullanım ve İşlev Olarak Yeterli Buluyor Musunuz ? (169)

Şekil 4.26. Meydanın kullanımını yeterlilik yanıtı

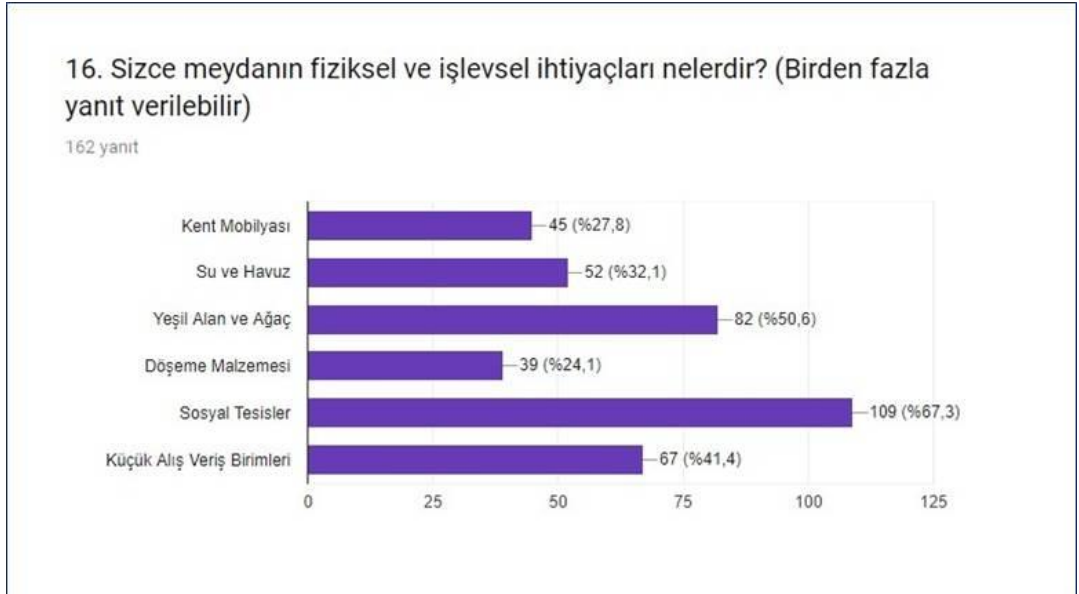
Kayseri / Develi ilçesinde yapılan ‘mevcut meydanda sorun yaşıyor musunuz’ anket çalışması sonuçlarına bakıldığında; Şekil 4.27’de katılımcıların %31’inin biraz sorun yaşıyorum dediği görülmektedir.

15.Mevcut Meydanda Sorun Yaşıyor Musunuz ? (169 Yanıt)

Şekil 4.27. Mevcut meydana sorun yaşanıp yaşanmaması yanıtı

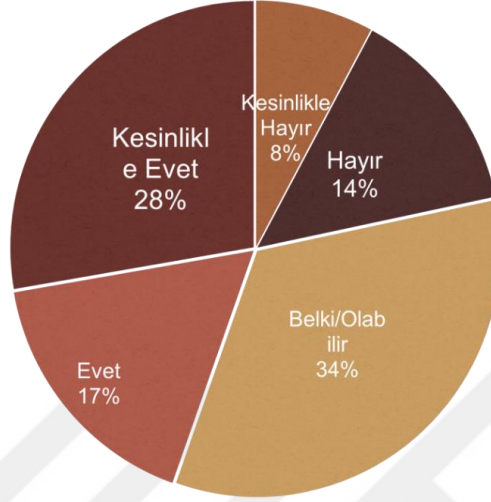
Kayseri / Develi ilçesinde yapılan 'meydanın fiziksel ve işlevsel ihtiyaçları nelerdir?' anket çalışması sonuçlarına bakıldığında; Şekil 4.28'de katılımcıların %67,3'ünün sosyal tesise ihtiyaç duydukları görülmektedir.

Şekil 4.28. Meydanın fiziksel ve işlevsel ihtiyaçları yanıtı

Kayseri / Develi ilçesinde yapılan ‘meydandaki araç trafiği yer altına alınmalı mı?’ anket çalışması sonuçlarına bakıldığında; Şekil 4.29’da katılımcıların %34’ünün belki/olabilir dediği görülmektedir.

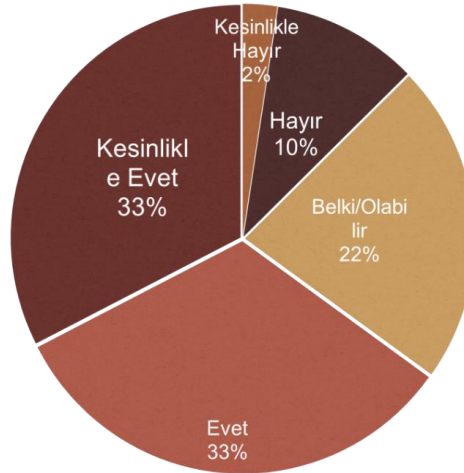
17. Sizce Meydandaki Araç Trafiği Yer Altına Alınmalı Mı ? (166 Yanıt)

Şekil 4.29. Meydandaki araç trafiği yanıtı

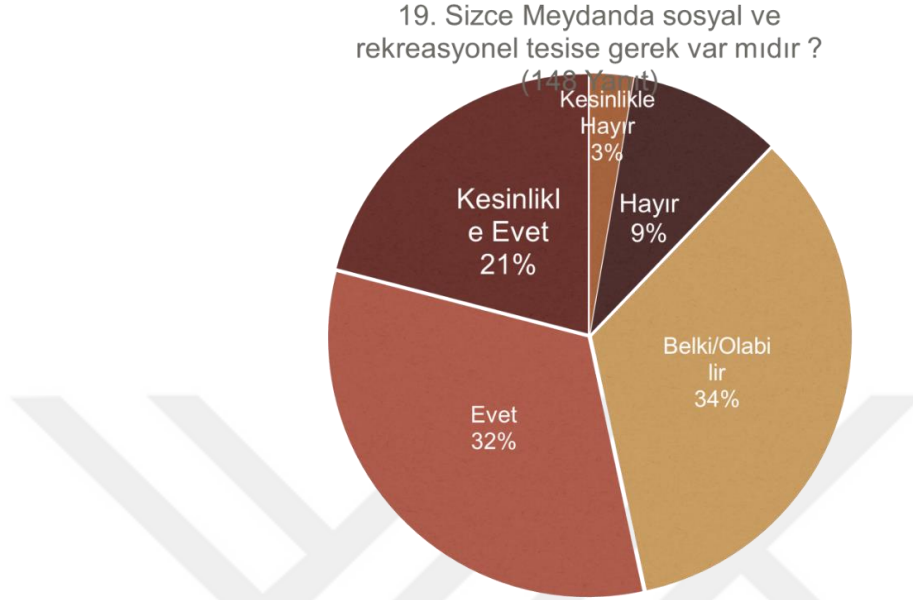
Kayseri / Develi ilçesinde yapılan ‘meydanda daha fazla ağaç ve çiçeğe gerek var mı?’ anket çalışması sonuçlarına bakıldığında; Şekil 4.30’da katılımcıların %33’ünün kesinlikle evet ve sadece evet diyenlerden oluştuğu görülmektedir.

18. Sizce Meydanda daha fazla ağaç ve çiçeğe gerek var mı ? (166 Yanıt)

Şekil 4.30. Meydandaki ağaç ve çiçek gerekliliği yanıtı

Kayseri / Develi ilçesinde yapılan ‘meydanda sosyal ve rekreasyonel tesise gerek var mıdır?’ anket çalışması sonuçlarına bakıldığında; Şekil 4.31’de katılımcıların %34’ünün belki/olabilir dediği görülmektedir.

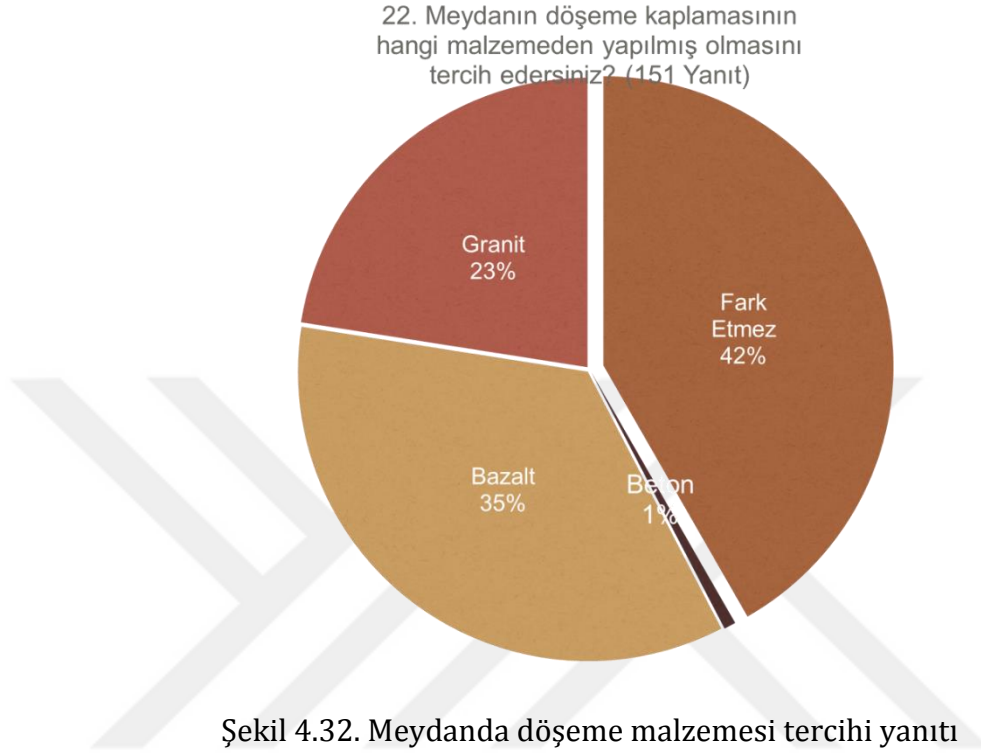
Şekil 4.31. Meydanda sosyal ve rekreasyonel tesislerin gerekliliği yanıtı

Develi ilçesinde yapılan ‘meydanda engelli vatandaşlarımızla ilgili yapılan’ anket çalışması sonuçlarına bakıldığında; 32 yanıtta en fazla oranda çıkan 3 görüş olduğu görülmektedir.

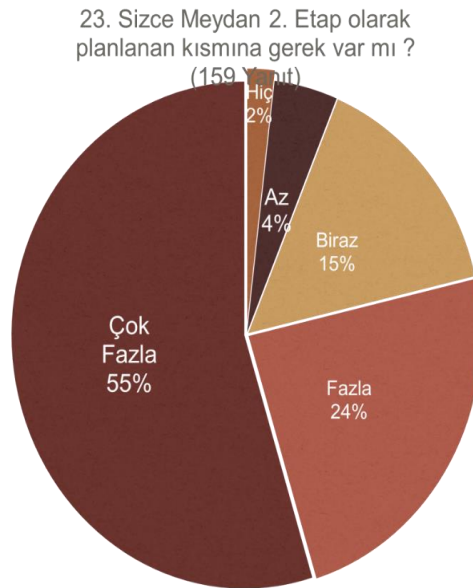
Görüşler olarak;

- ❖ Engelli vatandaşların ve kadınların rahatlıkla zaman geçireceği ferah mekânlara ihtiyaç vardır.
- ❖ Gençlerin ve Çocukların ve engellilerin kullanabileceği alanlar çok kısıtlı her kesimin kendine yer bulacağı alanlar oluşturulmalıdır.
- ❖ Belediyeye ait ve Belediyenin işletmesinde olan sosyal tesis yapılmalıdır denilmiştir.

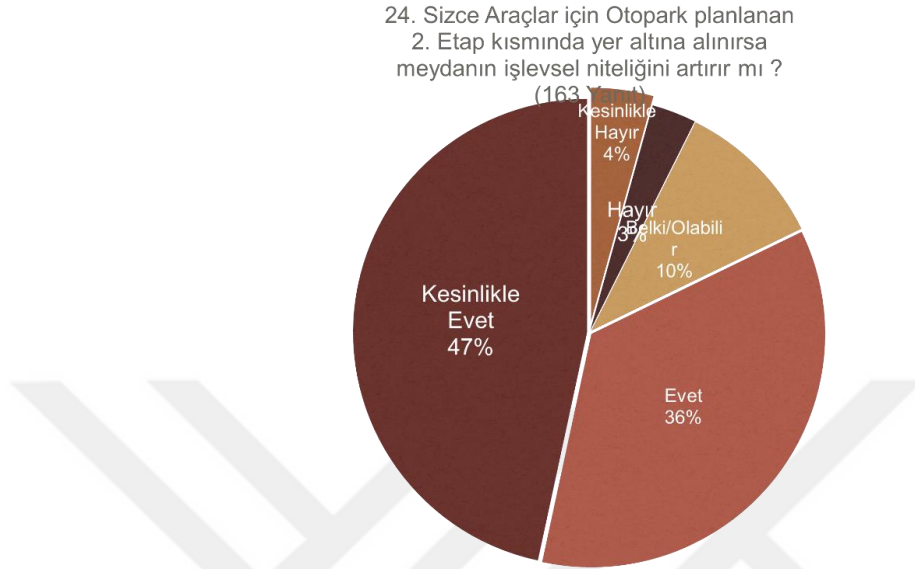
Kayseri / Develi ilçesinde yapılan ‘meydanın döşeme kaplamasının hangi malzemeden yapılmış olmasını tercih ederdiniz?’ anket çalışması sonuçlarına bakıldığında; Şekil 4.32’de katılımcıların %42’sinin fark etmez dediği görülmektedir.

Kayseri / Develi ilçesinde yapılan ‘meydan 2.etap olarak planlanan kısmına gerek var mı?’ anket çalışması sonuçlarında bakıldığında; Şekil 4.33’de katılımcıların %55’inin çok fazla dediği görülmektedir.

Kayseri / Develi ilçesinde yapılan '2.etapla ilgili sorulan' bir diğer anket çalışması sonuçlarına bakıldığında; Şekil 4.34'de katılımcıların %47'sinin kesinlikle evet dediği görülmektedir.

Şekil 4.34. Otopark için planlanan kısmın yer altına alınması yanıtı

Kayseri / Develi ilçesinde yeni yapılacak olan Meydan 2. Etap kısmı için önerileriniz var mı? Görüşlerinizi Belirtiniz Diye Sorulduğunda ise 83 Yanıt alınmıştır. Ortaya çıkan görüşler anket değerlendirmesi olarak da algılanabilmektedir.

Görüşler olarak;

- ❖ Kadınlar için mekânlar yapılmalıdır,
- ❖ Aileler için alanlar düşünülmelidir,
- ❖ Sosyal Tesis olmalı, her kesim kullanabilmelidir.
- ❖ Develiyi tanıtan kültürel yerler ve alışveriş yerleri yapılmalı,
- ❖ Yaya odaklı olmalı, Meydan yayalaştırılmalı ve alternatif yollar üretilmeli,
- ❖ Çocuklar için kullanışlı oyun alanları artırılmalıdır denilmiştir.

4.4. Alanda Yapılan Swot Analizi

4.4.1. Güçlü Yönler

- ❖ Çalışma alanının merkezde yer alması,
- ❖ Erişilebilirliğin kolay olması,
- ❖ Çevresinde tarihi yapıların, okulun,sağlık ocağı ve alışveriş dükkanlarının bulunması,
- ❖ Belediye ve diğer resmi yönetim birimlerine yakın olması,
- ❖ Halk tarafından benimsenmiş olması,
- ❖ Alternatif alanine olmaması, çalışma alanında yapılan gözlemler sonucunda güçlü yönler olarak görülmüştür.

4.4.2. Zayıf Yönler

- ❖ Alanın otopark ihtiyacını karşılamaması,
- ❖ Kadın kullanıcılar tarafından tercih edilmemesi
- ❖ Yeşil alanın yetersiz olması,
- ❖ Trafik yoğunluğu,
- ❖ Engellilerin kullanımına kısıtlı olanak vermesi, zayıf yönler olarak gözlemlenmiştir.

4.4.3. Fırsatlar

- ❖ Alanın tarihsel birikimime sahip olması,
- ❖ Çevresinde kültürel ve tarihi binaların bulunması,
- ❖ Her yaşa hitap eden merkezi bir konumda bulunması,
- ❖ Camiye yakınlığı,
- ❖ Eğitim kurumlarına yakınlığı, fırsatlar olarak değerlendirilmiştir.
- ❖

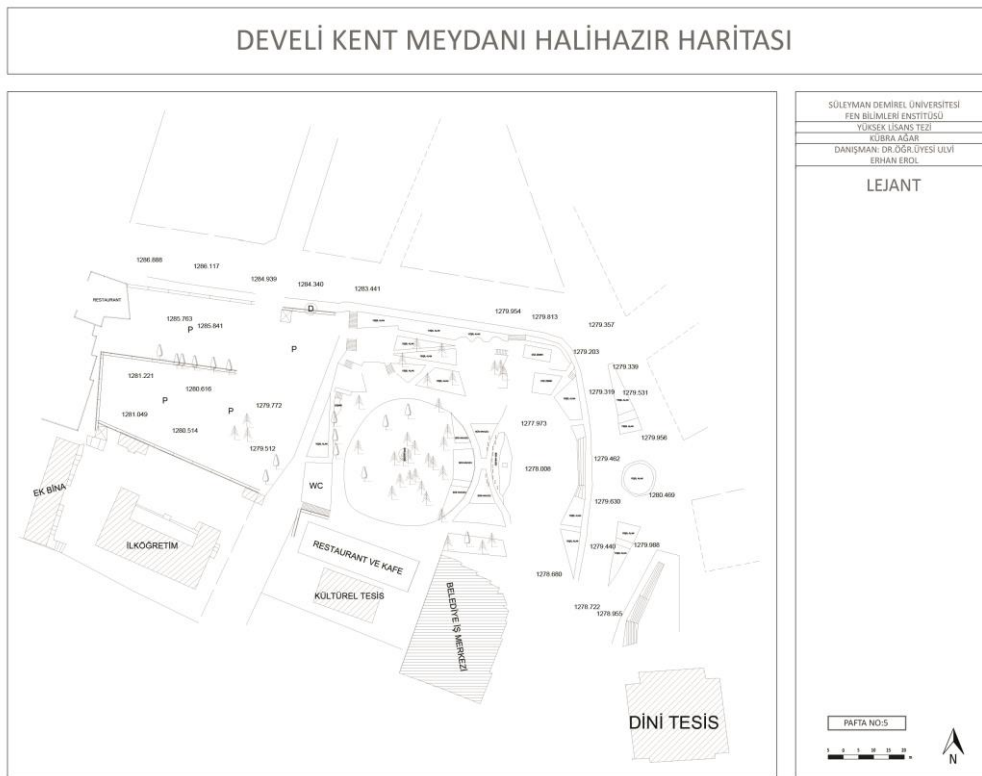
4.4.4. Tehditler

- ❖ Okunaksız ve sürekli olmayan ulaşım sistemi, yön kavramının algılanamaması,
- ❖ Kimliksiz yapılaşma,
- ❖ Kullanıcı çoğunluğunun erkek olması, aileler için yeterli kamusal alan bulunmaması,
- ❖ Taşıt trafiğinin fazlalığı ve yayaların bir karmaşa içinde kalması, tehditler olarak değerlendirilmiştir.

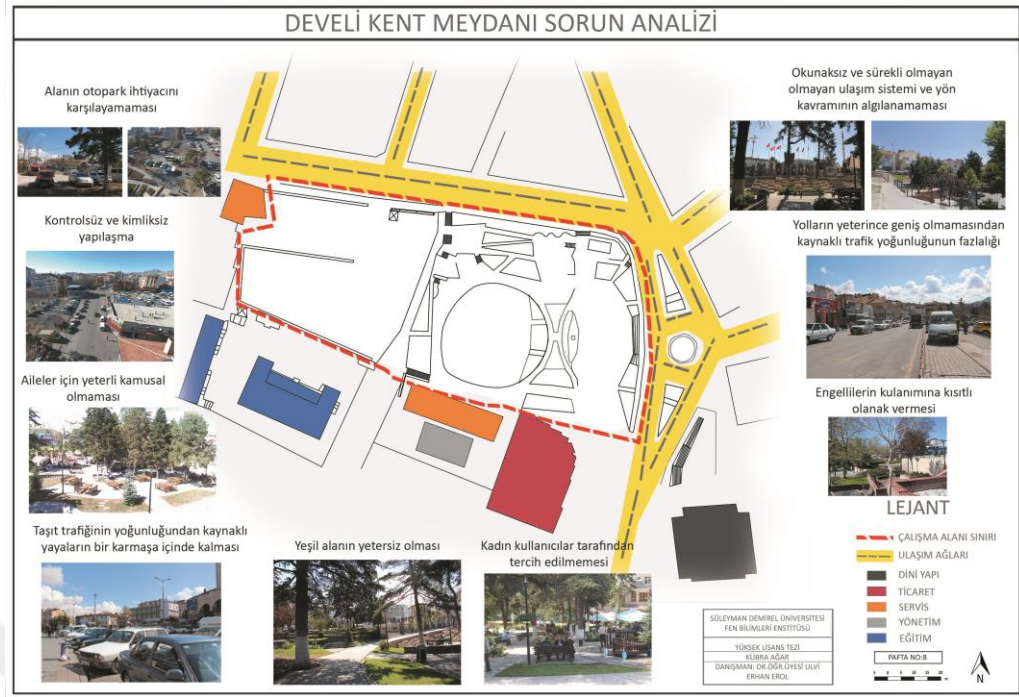
4.5. Çalışma Alanı Saha Analiz Paftaları

Mevcut halihazır planın yetersiz görülmesi nedeniyle Çalışma Alanı için GPS cihazı ile arazi çalışması sonrası hazırlanan detaylı halihazır paftası üzerinde mevcut ağaçlar ile arazi kotları gösterilmiştir (Şekil 4.35).

Ayrıca alanda mevcut veriler ile; kent mobilyaları analizi (Şekil 4.36), vejetasyon paftası (Şekil 4.37), sorun analizi paftası (Şekil 3.38), oluşturulmuştur.

Şekil 4.35. Gps ile oluşturulan halihazır plan

Şekil 4.38. Kent meydanı sorun analizi

4.6. Öğrenci Çalıştayı

08-14 Şubat 2018 Kayseri / Develi Belediyesi Kent meydanı Peyzaj Tasarımı Fikir Projesi ve Öğrenci Çalıştayı düzenlenmiştir. Çalıştay Develi Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü öncülüğünde Karadeniz Teknik Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü 18 Akademisyen ve Peyzaj Mimarlığı, Mimarlık, Şehir ve Bölge Planlama Bölümlerinden 31 lisans öğrencisi ile yapılmıştır. Çalıştayın amacı KTÜ Peyzaj Mimarlığı, Mimarlık, Şehir ve Bölge Planlama Bölümlerinin lisans öğrencilerinin proje alanında özgün fikirler üretmelerini sağlamaktır. Akademik çalışmaya katkı sağlamanın yanı sıra çalışma alanı için farklı yaklaşımlar ortaya konulmasıdır. Şekil 4.39'da çalıştay için hazırlanan afiş gösterilmiştir.

KAYSERİ / DEVELİ BELEDİYESİ KENT MEYDANI PEYZAJ TASARIMI FİKİR PROJESİ VE ÖĞRENCİ ÇALIŞTAYI

FİKİR

Etkinlik Tarihi : 08-14 Şubat 2018
Teslim : 12 Şubat 2018
Sergi : 13 Şubat 2018
Gezi : 14 Şubat 2018 (Kapadokya)
Yer : Kayseri Develi Belediyesi
Başvuru Tarihi : 05-11 Ocak 2018

RİNİ

Danışmanlar

Mehmet CABBAR (Develi Belediye Başkanı)
Ali SALMAN (Akademi & Beton Elemanlar Tic. San. Ltd. Şti.)
Prof. Dr. Cengiz ACAR (KTÜ Peyzaj Mimarlığı Bölüm Başkanı)

UY

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Cengiz ACAR (Düzenleme Kurulu Başkanı)
Prof. Dr. Ali ASAGÖZÜ
Prof. Dr. Cengiz SANCAR
Doç. Dr. Nilgün KULOĞLU
Doç. Dr. Habibe ACAR
Yrd. Doç. Dr. Emrah YALÇINLIP
Yrd. Doç. Dr. Müberra PULATKAN
Yrd. Doç. Dr. Ayhan YILDIZ
Yrd. Doç. Dr. Nilgün GÜNERÖZÜ
Çöz. Gör. Nezir GÜNER
Arş. Gör. Emine TARAKCI EREN
Arş. Gör. Makbulem BEKAR
Arş. Gör. Demet ÖZGÜLDERİNAR SEKBAN
Uzman Aş GÖZÜK GEL

Değerlendirme Kurulu

Prof. Dr. Cengiz ACAR (Değerlendirme Kurulu Başkanı)
Prof. Dr. Ali ASAGÖZÜ
Prof. Dr. Cengiz SANCAR
Doç. Dr. Nilgün KULOĞLU
Doç. Dr. Habibe ACAR
Yrd. Doç. Dr. Emrah YALÇINLIP
Yrd. Doç. Dr. Müberra PULATKAN
Yrd. Doç. Dr. Ayhan YILDIZ
Kubra SÄLMAN
Kubra ÖZDARA
Eniş AKTAŞ

Ödüller

Birincilik Ödülü : 4.000 TL
İkincilik Ödülü : 3.000 TL
Üçüncülük Ödülü : 2.000 TL
Mansiyon : 1.000 TL
Mansiyon : 1.000 TL
Mansiyon : 1.000 TL

GULA

İlgili katılımcılar;
Çalıştay takvimi ve içeriği ile ilgili detaylı bilgiyi çalıştay sekreteryesinden edinilebilir.

Arş. Gör. Emine TARAKCI EREN / Arş. Gör. Elif KAYA SAHİN
Arş. Gör. Makbulem BEKAR / Arş. Gör. Demet ÖZGÜLDERİNAR SEKBAN
E-mail : develicalistay@gmail.com / Telefon: 0 462 377 2866 - 2848

Şekil 4.39. Çalıştay için hazırlanan afiş

Çalıştay Takvimi;

Çalıştayın ilanı	05 Ocak 2018
Son başvuru tarihi	11 Ocak 2018
Soru sorma, toplantı tarihi-saat/yer	12 Ocak 2018-14:00 / KTÜ Peyzaj Mimarlığı Böl. Bilgisayar Salonu
Başvuru sonuçlarının ilanı	19 Ocak 2018
Çalıştay tarihi	08-12 Şubat 2018
Ödül töreni ve Sergi	13 Şubat 2018
Kapadokya gezisi	14 Şubat 2018

Ödüller;

Çalıştay sonucunda ekiplerin hazırladıkları projeler jüri üyeleri/değerlendirme kurulu tarafından değerlendirilmiştir. Jüri değerlendirmesi sonucunda aşağıdaki ödül ve mansiyonlar verilmiştir.

- **Birincilik ödülü** : 4.000 TL
- **İkincilik ödülü** : 3.000 TL
- **Üçüncülük ödülü** : 2.000 TL

- **Birinci mansiyon** : 1.000 TL
- **İkinci mansiyon** : 1.000 TL
- **Üçüncü mansiyon** : 1.000 TL

Alan Çalışmaları;

Proje ekipleri ile birlikte alan çalışmaları yapılmış, kullanımlar ve çevresi tanıtılmıştır. Ayrıca ihtiyaç listesi de belirlenmiştir (Şekil 4.40).

Şekil 4.40. Alan çalışmaları

Atölye Çalışmaları;

8 ayrı grup ile birlikte eskiz çalışmaları yapılmış, temalar belirlenmiş ve projeler hazırlanmıştır. Çalıştay değerlendirmeleri sonucu sırasıyla 8 projenin, akademik heyet tarafından puanlama ile sırasıyla projeler sergilenmiştir. 1.2. ve 3. proje

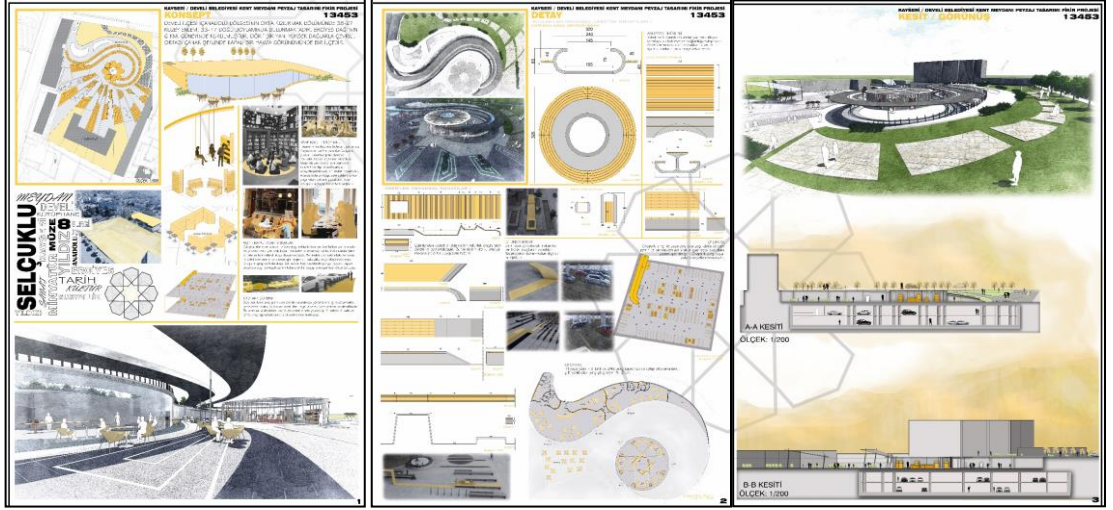
ile mansiyon ödülleri verilmiş, dereceye giremeyen projelere ise teşvik ödülü olarak Batum Turu hediye edilmiştir. Ödül sırasına göre projeler eklenmiştir (Şekil 4.41, Şekil 4.42, Şekil 4.43, Şekil 4.44, Şekil 4.45, Şekil 4.46, Şekil 4.47 ve Şekil 4.48).

Şekil 4.41. Birincilik ödülü tasarım önerisi

Şekil 4.42. İkincilik ödülü tasarım önerisi

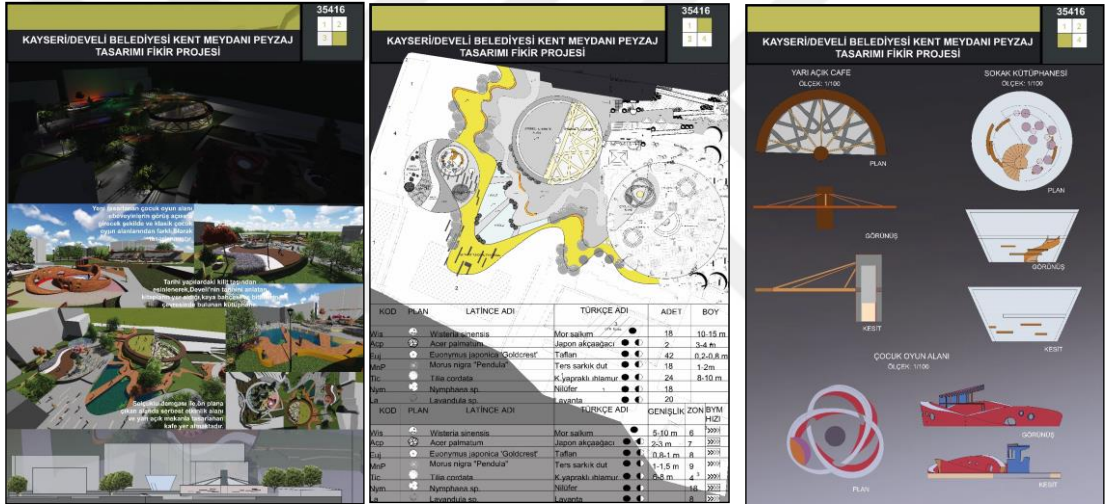
Şekil 4.43. Üçüncülük ödülü tasarım önerisi

Şekil 4.44. Mansiyon ödülü tasarım önerisi

Şekil 4.47. Teşvik ödülü tasarım önerisi

Şekil 4.48. Teşvik ödülü tasarım önerisi

4.7. Eskiz Çalışmaları Ve Tasarım Önerisi

Yapılan analizler ve alan çalışmaları sonrasında tasarım önerisine altlık oluşturma ve fikir üretme amacıyla eskiz çalışmaları yapılmış ve tasarım önerisi yapılmıştır (Şekil 4.49 ve Şekil 4.50).

Şekil 4.49. Eskiz çalışmaları

DEVELİ KENT MEYDANI TASARIM ÖNERİSİ

Şekil 4.50. Tasarım Önerisi

5. TARTIŞMA VE SONUÇLAR

Meydanlar kentlerin merkezleridir. Çalışma alanı olan Develi Kent kentte yaşayanlar için en iyi hizmet veren bir alandır.

Meydanın biçimlenmesinde, toplumsal etkenler belirleyici olurken, meydanın etrafında bulunan yapı cepheleri, zemin kaplamaları, meydana bağlanan sokakların genişliği veya oluşturdukları perspektif, bitki dokusu ya da meydanın üzerine konulan anıt yapılar, heykel, çeşme gibi öğeler de meydan oluşumunda önemli bir role sahiptir.

Tasarım özellikleri, ölçek, esneklik kavramı ile kullanım olanağı gibi öğeler ile her kesime hitap edebilmekle birlikte, alanların değişen ve dönüşen yaşama koşullarına uyum sağlayabilmesi önemlidir.

Bu tür alanlarda yön kavramı ve alan okunabilir olmalıdır.

Mekan kullanılan malzeme ile birlikte bütüncül olarak estetik bir hava yaratmalıdır.

Ankette de yer aldığı gibi bireylerin buraya gelme nedenleri artırılmalı, aileler için mekanlar oluşturulmalıdır.

Kent meydanları kentin imajını etkileyen ve kent kimliğine önemli yansımaları olan alanlardır. Bu alanlar yenilenirken varsa tarihi dokunun korunması, alan yeni oluşturuluyorsa kentin kültürünü ve değerlerini yansıtıcı bitkisel ve yapısal düzenlemeler dikkate alınarak tasarlanması son derece önemlidir.

Develi Kent Meydanında yapılan bu çalışmada, meydanın gerek bitkisel gerekse yapısal olarak kentin doğal, kültürel ve tarihi özelliklerini yansıtacak nitelikte olmadığı belirlenmiştir. Alana sınırı olan tarihi Seyrani İlkokulu alan için önemli simgelerden biri haline getirilmeli ve alanla bütüncül düşünülmalıdır.

Develi Meydanı yoğun trafiğe rağmen araç ve motosiklet otoparkı açısından yetersiz bulunmuştur. Merkeze yaya olarak ulaşım mesafesinde bulunan alan

engelli ulaşımı açısından başarısız bulunmuştur. İkinci Etap bölümü için yeraltı otoparkı bu nedenle önerilmektedir.

Kentsel donatı elemanları açısından bitkisel hareketlilik, donatılar kullanışlılık ve estetik anlamında yeterli görülmüş ancak çok yoğun kullanılmıştır. Buna rağmen alan kullanıcıları için yetersiz gelmiştir.

Genel toplanma ve dinlenme statüsündeki meydan alanı kısa süreli oturma ve dinlenmeye uygun bulunmuş, ancak kullanıcılar saatlerce oturabilmektedir. Alan aktivite çeşitliliği açısından yetersiz görülmüştür.

Sonuç olarak Develi'nin hitap ettiği kullanıcı kitlesi açısından en önemli alanlarından biri olan ve her geçiş güzergâhında yer alan Develi Meydanı, kentin kimliği açısından çok değerli bir alan olmasına karşın, kente ait tarih ve kültür noktasında tasarımından kaynaklı olarak yetersiz kalmaktadır. Çalışma alanı ile ilgili yapılması gerekenlerin başında parçalı alanların bütüncül yaklaşımla ele alınması ve esnek peyzaj ilkeleriyle alana yeniden kullanım kazandırılmalıdır.

Sıralanan tespitlere göre, alan kullanıcı ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte bir yer olarak yeniden düzenlenmelidir. Develi Meydanı, kullanıcı ihtiyaçlarını karşıladığı ölçüde; yaşayan, tercih edilen ve ilçe hayatında önem taşıyan bir kamusal alan olacaktır.

KAYNAKLAR

- Alpak,E.M., Düzenli, T., 2018. Kentsel Tasarımda Esneklik ve Adaptasyon: Kentsel Meydan Senoryaları Üretimi. Journal of social And Humanities Sciences Research, 5, 16-22.
- Aydemir, Ş., Aydemir, S.E., Beyazlı, D.Ş., Ökten, N., Öksüz, A.M., Sancar, C., Özyaba, M. ve Türk, Y.A. (2004). Kentsel Alanların Planlaması ve Tasarımı, Akademi Kitabevi.
- Bagam , (2002) Donatı Elemanları. Ankara Üniversitesi Ders Notları, Ankara, 57s.
- Bağbaşı, G, 2010. İstanbul Kent Meydanlarının Peyzaj Mimarlığı ilkeleri Açısından İrdelenmesi: Sultanahmet, Beyazıt, Taksim, Beşiktaş, Ortaköy Meydanı Örneği. Bartın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 105s, Bartın.
- Bal, A., 2005. Zonguldak Kenti Yeşil Alan Sistemindeki Çocuk Oyun Alanlarının Durumunun Peyzaj Mimarlığı İlkeleri Açısından İrdelenmesi. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, 172s, Zonguldak.
- Dağistanlı, Ö., 1997. Meydanın Evrimi, Mekansal Analizi ve Sosyal Açıdan Önemi. İ.T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 130s, İstanbul.
- Eduardo Souza. "AD Classics: Parc de la Villette / Bernard Tschumi Architects" 09 Ocak 2011. ArchDaily. <<https://www.archdaily.com/92321/ad-classics-parc-de-la-villette-bernard-tschumi/>>
- Erbaş Gürler, E., 2016. Kentsel Açık Alan Tasarımında Esneklik. Meydanlarda Tasarım, Yönetim ve Organizasyon Sempozyumu, 19 Ekim, İstanbul, 51-60.
- Erdönmez, E., Akı, A., 2005. Açık Kamusal Kent Mekanlarının Toplum İlişkilerindeki Etkileri. Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi E-Dergisi Cilt 1, Sayı:1, Yıl: 2005, Sayfa 67-87, İstanbul.
- Giritlioğlu, C., 1991. Şehirselsel Mekan Öğeleri ve Tasarımı. İTÜ Mimarlık Fakültesi Yayını, İstanbul.
- Gül A., Küçük, V., 2001. Kentsel Açık- Yeşil Alanlar Ve Isparta Kenti Örneğinde İrdelenmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi. Seri A, Sayı:2, Yıl: 2001, ISSN: 1302-7085, Sayfa: 27- 48, Isparta.
- Gültekin, H., 1996. İstanbul'da Meydanların Peyzaj Açısından Değerlendirilmesi. İstanbul Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 82s, İstanbul.

- İslamoğlu, Ö., Usta, G., 2018. Mimari Tasarımda Esneklik Yaklaşımlarına Kuramsal Bir Bakış. The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication – TOJDAC, ISSN: 2146-5193, Ekim 2018 Cilt 8 Sayı 4, Sayfa: 673-683.
- Kara, B., Küçükerbaş, E. 2001. Kent Meydanlarının Tasarımına Demokratik Yaklaşım. E.Ü.Ziraat Fa-kültesi Dergisi, Sayı:38,101-108, İzmir.
- Kaymaklı, G. 1990. Ülkemizde Açık Ve Yeşil Alan Standartlarının Uygulanmasında Peyzaj Mimarlığı Açısından Karşılaşılan Sorunlar Ve Çözüm Yolları Üzerinde Bir Araştırma. Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Kozlu, H. H., 2002. Geleneksel Develi Evlerinin Mimari Özellikleri. Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 156s, Konya.
- Mete, Y., 2013. Haliç'in Tarihi Peyzajı Işığında Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Haliç Yerleşkesi İçin Bir Peyzaj Önerisi. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniveristesi, Mühendislik ve Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 166s, İstanbul.
- Önder, Alkanoglu 2002 Kentsel Açık Mekan Olarak Meydanların İncelenmesi, Selcuk Ünüversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi 16(29); 2002 (96-106).
- Önder, S., Polat, A.T., 2012. Kentsel Açık- Yeşil Alanların Kent Yaşamındaki Yeri ve Önemi. Kentsel Peyzaj Alanlarının Oluşumu ve Bakım Esasları Semineri,19 Mayıs, Konya, 73-96.
- Özdamarlar, K., 2011. Sosyal Hayatın Develi'de Fiziki Yapıya Etkisi-1. Develi Çağdaş Gazetesi, Develi.
- Öztan, Y., 1969. Peyzaj Mimarisi. Türkiye Peyzaj Mimarisi Derneği Yayınları, Yayın No:4, Ankara.
- Öztan, Y., 1998. Kentler ve Meydanlar. Maison Française Dergisi, No:33, 154-157, İstanbul.
- Öztürk, 2003. Kayseri'nin Açık Ye Yeşil Alan Sistemi Özelliklerinin İrdelenmesi Üzerine Bir Araştırma. Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı Doktora Semineri, Ankara.
- Topçu, S., 2005. Develi'deki Türk Eserleri. Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 372s, Kayseri.
- Uçak, 2000 Meydan Mekanlarını Oluşturan Peyzaj Ögeleri: Ortaköy Meydanı Ve Bakırköy Özgürlük Meydanı Üzerine Bir İnceleme. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 112s. İstanbul,

Uzaslan, B., 2018. Kayseri Develi Lisesi Koruma Önerisi. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 401s. İstanbul.

Uzun, G., 1990. Kentsel Rekreasyon Alan Planlaması. Ç.Ü. Ziraat Fakültesi Ders Kitabı, Yayın No:48, Adana.

Yıldızcı, A., 1982. Kentsel Yeşil Alan Planlaması ve İstanbul Örneği. İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, Doçentlik Tezi, İstanbul.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Kübra AĞAR
Doğum Yeri ve Yılı : Kayseri, 1987
Medeni Hali : Evli
Yabancı Dili : İngilizce
E-posta : kubraozkara1@gmail.com

Eğitim Durumu

Lise : Develi Lisesi, 2005
Lisans : Artvin Çoruh Üniversitesi, Orman Fakültesi, Peyzaj
Mimarlığı, 2010

Mesleki Deneyim

Lifos Mimarlık 2010-2011
Develi Belediyesi Peyzaj Mimarı 2011- (2019)
Develi Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürü 2019-.....(halen)